Република Северна Македонија

Агенција за примена на јазикот на РСМ

Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia e Zbatimit të Gjuhës e RMV-së

УЧИМЕ АЛБАНСКИ

MËSOJMË SHQIP

Издавач/Botues:

Агенција за примена на јазикот на РСМ/Agjencia e Zbatimit të Gjuhës e RMV-së

Уредник/Redaktor:

проф. д-р Илбер Села / Prof dr. Ylber Sela

Стручни соработници/ Bashkëpunëtorë profesionalë:

м-р Лазо Матовски / Mr. Llazo Matovski
Даниела Јаќимовска / Daniella Jaqimovska
д-р Лилјана Пандева / Dr. Liljana Pandeva
Рената Баланца Асани / Renata Ballanca Asani
Неби Билали / Nebi Bilalli
Ахмет Селмани / Ahmet Selmani
Дардан Емини / Dardan Emini

Техничко уредување/ Rregullimi teknik:

м-р Лазо Матовски / Mr. Llazo Matovski
Даниела Јаќимовска / Daniella Jaqimovska

ЛЕКЦИЈА 1 / MËSIMI 1

1. **Прочитај ги поздравите под сликата!**
   Lexo përshëndetjet nën fotografi!

Tungjatjeta

Mirëmëngjesi

Mirëdita

Mirëmbrëma

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Поздравот **mirëmëngjesi** се користи наутро.
Поздравот **mirëdita** се користи од наутро до навечер.
Поздравот **mirëmbrëma** се користи навечер.
Поздравот **tungjatjeta** се користи во секое време. Поздравот **tungjatjeta** е во еднина, а во множина е **Jungjatjeta**. Во секојдневниот живот, особено од младите се користи и поздравот **tung, tjeta, njatjeta** како скратенки. **Tung** се користи и при разделба.

2. **Напишете го точниот збор под секоја слика!**
   Shkruaj fjalën e saktë nën secilën fotografi!

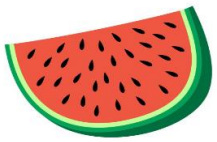
Mollë, kivi, banane, ananas, shalqi, limon

_____

_____

_____

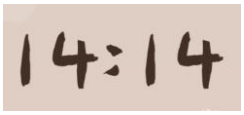

_____ _____ _____

3. Како се поздравува во текот на денот? Поврзи ги поздравите со часовите!
Si duhet përshëndetur gjatë ditës? Lidh përshëndetjet me orët!

Mirëdita

Mirëmbrëma

Mirëmëngjesi

4. Заокружи го точниот превод на поздравот!
Rretho përkthimin e saktë të përshëndetjes!

Добар ден	Tungjatjeta	Mirëdita	Mirëmbrëma
Добро утро	Mirëmëngjesi	Mirëdita	Tungjatjeta
Добра вечер	Mirëdita	Mirëmbrëma	Mirëmëngjesi

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во албанскиот јазик постои самогласката **ë**, или таканаречено „меко е“, што во говорот често не се забележува.
Сигурно досега сте забележале дека согласките **ç** и **q**, како и **xh** и **gj** често се пишуваат и се изговараат погрешно.

Примери:
çekiç
qofte
gjak
oxhak

5. **Прочитајте ги зборовите подолу! Правилно напишаните зборови се обележани со жолта боја.**
   Lexoni fjalët më poshtë! Fjalët e shkruara me saktësi janë nënvizuar me ngjyrë të verdhë!

1. çorap	qorap
2. çun	qun
3. gjarpër	xharpër
4. gjan	xhan
5. xham	gjam
6. çoban	qoban

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Поздравот за разделба **ditën e mirë** се користи наутро и сè додека не се стемни.
Поздравот **natën e mirë** се користи навечер и ноќе.
Поздравот **mirupafshim** се користи при кратка разделба, до скоро видување, додека **lamtumirë** се користи при подолга разделба.

6. **Што да кажеш при средба, а што на разделба? Распореди ги изразите!**
   Çfarë duhet të thuash gjatë takimit, e çfarë gjatë ndarjes? Rendit shprehjet!

Ditën e mirë Mirëmëngjesi Mirëdita Natën e mirë Mirëmbrëma

Ова го користам при средба:
Këtë e përdor gjatë takimit:

_____ _____ _____

Ова го користам на разделба:
Këtë e përdor gjatë ndarjes:

_____ _____

7. **Поврзи ги поздравите при средба и поздравите на разделба!**
   Lidh përshëndetjet gjatë takimit dhe ato gjatë ndarjes.

1. Mirëmbrëma!	A. Mirupafshim!
2. Mirëmëngjesi!	B. Lamtumirë!
3. Lamtumirë!	C. Ditën e mirë!
4. Mirëdita!	D. Natën e mirë!
5. Lamtumirë!	E. Tungjatjeta!

РЕЧНИК/FJALOR

Поздрави при средба/Përshëndetjet gjatë takimit
Добро утро / Mirëmëngjesi!
Добар ден / Mirëdita!
Добра вечер / Mirëmbrëma!
Здраво / Tungjatjeta!
Mirë se vini / Добредојдовте!
Mirë se erdhët / Добредојдовте!
Mirë se ju gjetëm /Добро ве најдовме!

Поздрави на разделба/Përshëndetjet gjatë ndarjes
Довидување / Mirupafshim!
Добра ноќ / Natën e mirë!
Здраво / Tungjatjeta!
Пријатен ден / Ditën e mirë!
Збогум / Lamtumirë!

човек/njeri
маж/burrë
жена/grua
работник/punëtor
книга/libër
училиште/shkollë
тетратка/fletore
улица/rrugë
река/lumë
планина/mal
град/qytet

ЛЕКЦИЈА 2 / MËSIMI 2

1. Внимателно прочитај и потоа пополни ги празните полиња!
Lexo me vëmendje dhe pastaj plotëso fushat e zbrazëta!

– Tungjatjeta! Unë jam Dardani.

– Tungjatjeta, Dardan! Unë jam Blerta.

– Tungjatjeta! Unë jam Merita.

– Tungjatjeta! Unë jam Agroni. Ky është Fisniku.

– Tungjatjeta, Fisnik!

– Tungjatjeta!

2. Во празните полиња впишете го изразот што одговара за претставување!
Në fushat e zbrazëta shëno shprehjet e duhura për prezantim.

Kjo është Blerta. _____ Dardani.

_____ është Merita.

_____ është Fisniku.

Tungjatjeta, _____ Agron!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаш да се претставиш, треба да кажеш **unë jam** / јас сум и потоа своето име.
Кога сакаш да претставиш некој друг, треба да кажеш **ky - kjo është** /овој, оваа, ова е и потоа неговото или нејзиното име.

3. **Во празните полиња напиши ги точните одговори! Од помош ќе ти биде прилогот на крајот на вежбата.**
   Në fushat e zbrazëta shëno përgjigjet e sakta! Do të të ndihmojë edhe shtojca në fund të ushtrimit.

_____ Berisha

_____ Agroni

_____ Shpresa

_____ Rugova

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

За претставување личност може да се користат зборовите **zotëri** и **zonja** по коишто ќе го изговориме нивното презиме.
Зборот **zotëri** се користи за мажи и претставува учтиво обраќање.
Зборот **zonja** се користи за жени и, исто така, претставува учтиво обраќање.

4. **Поврзи ги имињата на државите на македонски и на албански јазик!**
   Lidh emrat e shteteve në gjuhën maqedonase dhe në gjuhën shqipe!

Северна Македонија	Gjermani-a
Унгарија	Danimark:ë-a
Велика Британија	Shqipëri-a
Франција	Japoni-a
Србија	Hungari-a
Албанија	Britani-a e Madhe
Шпанија	Brazil-i
Русија	Serbi-a
Бразил	Shtetet e Bashkuara të Amerikës
Соединети Американски Држави	Rusi-a
Јапонија	Franc:ë-a
Германија	Maqedoni:a e Veriut

5. **Напишете го името на државата под знамето што одговара!**
   Shkruaj emrin e shtetit nën flamurin që i përket!

Shqipëria, Italia, Holanda, Maqedonia e Veriut, Zvicra, Gjermania

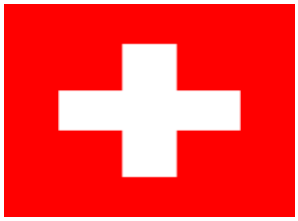

_____ _____ _____

_____ _____ _____

6. **Прочитајте го објаснувањето на крајот на вежбата и потоа во празните полиња напишете од каде доаѓаат Мира и Марјан!**
   Lexo sqarimin në fund të ushtrimit dhe pastaj shëno në fushat e zbrazëta se prej nga vijnë Mira dhe Marjani!

Tungjatjeta! Unë jam Mira. Jam nga _____ (Gjermania).

Mirëmbrëma! Unë jam Marjani. Jam nga _____ (Serbia).

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога се зборува од која држава доаѓа некој, ако завршува на **-i** или **-ë,** со додавање на самогласката **-a** на крајот се одредува од која земја е таа личност, ако завршува на **-e** или **-u**, се додава **-ja,** додека ако завршува на согласка, тогаш се додава **-i**, освен ако завршува на **-h** или **-k**, тогаш се додава **-u,**

Примери:
Serbi – nga Serbi**a**
Shqipëri – nga Shqipëri**a**
Gjermani – nga Gjermani**a**
Angli – nga Angli**a**
Venezuelë – nga Venezuela
Peru – nga Peruja

Iran – nga Irani
Brazil – nga Brazili
Irak – nga Iraku
Egjipt- nga Egjipti

7. Во празните полиња напишете го точниот одговор!
Në fushat e zbrazëta shëno përgjigjen e saktë!

Kjo është Teuta. _____ është nga Tetova.

Ky është Davidi. _____është nga Gjermania.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога наместо нечие име сакаме да употребиме лична заменка, се користи **ai** и **ajo.**
Кога зборуваме за маж, ја користиме заменката **ai.**
Кога зборуваме за жена, ја користиме заменката **ajo.**

8. **Претстави ги личностите на сликата како што е направено во претходната задача! Напиши реченици!**
   Prezanto personat në fotografi ashtu siç është bërë në detyrën paraprake! Shkruaj fjali!

Agim – Shqipëri

Xheni – Gjermani

Ky është Agimi. Ai është nga Shqipëria. _____

Atila – Hungari

Elena – Itali

_____ _____

ВНИМАНИЕ! KUJDES! Досега го научивте помошниот глагол **jam** во прво лице еднина и формата **është** за трето лице еднина: Unë **jam** / јас сум Ai **është** / тој е Ajo **është** / таа е

РЕЧНИК / FJALOR

Називи на држави / Emrat e shteteve
Албанија / Shqipëria
Англија /Anglia
Француска / Franca
Унгарија / Hungaria
Германија / Gjermania
Русија / Rusia
Северна Македонија / Maqedonia e Veriut

јас сум / unë jam
тој е / ai është
таа е / ajo është

господин / zotëri-a
госпоѓа/zonj:ë-a

од / nga
Албанија / Shqipëria
Англија / Anglia
Француска / Franca
Унгарија / Hungaria
Германија / Gjermania
Русија / Rusia
Северна Македонија / Maqedonia e Veriut

ЛЕКЦИЈА 3/ MËSIMI 3

1. **Прочитај и напиши ги поздравите што одговараат!**
   Lexo dhe shëno përshëndetjet përkatëse!

– Tungjatjeta! / _____

– Tungjatjeta! _____? / Здраво. Како си?

_____?

– _____. Po ti? / Добро. А ти?

Како сте Вие?

– Nuk është keq. / _____.

– _____. / Добар ден.

– Mirëdita! Si jeni? / Добар ден.

– Mirë. Ju si jeni? / _____.

– _____. / Не е лошо.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да прашаме некого како е, ги користиме следниве прашања:
Si je? / Како си?
Si jeni? / Како сте? (За лица на кои им персираме)

На ова прашање најчесто одговараме:
Mirë. / Добро.

2. **Како ќе го прашаш другарот како е? Заокружи го точниот одговор!**
   Si do ta pyesësh shokun se si është? Rretho përgjigjen e saktë!

Si je? Si jeni?

3. Во задачата под број 2 се сретнавме со фонемата (гласот) *dh*.
Внимателно прочитај ги следниве зборови:
Në detyrën me numrin 2 u njohëm me shkronjën *dh*. Lexo me kujdes fjalët në vijim:

dhëmb

gjashtëdhjetë

dardhë

dhuratë

dhelpër

zero

një

dy

tre

katër

pesë

gjashtë

4. Прочитај ги броевите од 0 до 6 и запамти како се пишуваат!
Lexo numrat prej 0 deri në 6 dhe mbaji mend si shkruhen!

5. Напиши го со збор бројот што недостига!
Shkruaj me fjalë numrin që mungon!

A. 2, _____ , 4
B. 3, _____ , 5
C. 1, _____ , 3
D. 4, _____ , 6

6. Прочитај ги броевите од 7 до 12 и запамти како се пишуваат!
Lexo numrat prej 7 deri në 12 dhe mbaji mend si shkruhen!

shtatë

tetë

nëntë

dhjetë

njëmbëdhjetë

dymbëdhjetë

7. Напиши го со збор бројот што недостига!
Shkruaj me fjalë numrin që mungon!

A. 3, _____, 5
B. _____, 4, 5
C. 9, _____, 11
D. _____, 2, 3
E. 10, _____, 12
F. _____, 7, 8

8. Поврзи ги броевите со зборовите што ги означуваат!
Lidh numrat me fjalët përkatëse!

3	pesë
5	shtatë
10	katër
1	tetë
8	dhjetë
4	tre
7	një

9. Напиши ги со цифри броевите во заграда!
Shëno me shifra numrat në kllapa!

1: _____ (tre, dy, pesë, një, katër)

2: _____ (pesë, tre, gjashtë, shtatë, nëntë)

3: _____ (katër, zero, dy, zero, tetë, dhjetë)

Само бројот 3 разликува род: **tri gra** (три жени) **tre burra** (три мажи)

10. Внимателно прочитај!
Lexo me kujdes!

– Sa është ora?
– Ora është një.

– Sa është ora?
– Ora është tre.

– Sa është ora?
– Ora është shtatë.

11. Одговори на прашањата според дадениот пример:
Përgjigju në pyetjet duke e shënuar tekstin sipas shembullit në vijim:

Më falni, sa është ora? **(4) Ora është katër.**

A. Më falni, sa është ora? (6) _____ .
B. Më falni, sa është ora? (5) _____ .
C. Më falni, sa është ora? (1) _____ .
D. Më falni, sa është ora? (10) _____ .
E. Më falni, sa është ora? (12) _____ .

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме некого да прашаме колку е часот, тогаш велиме: **Sa është ora?**

Кога сакаме нешто учтиво да прашаме, користиме **më falni**. Кога познаваме некого или кога разговараме со врсниците, ќе употребиме **më fal**.

Примери / Shembuj :
Më fal, sa është ora? / Извини, колку е часот?

Më falni, sa është ora? / Извинете, колку е часот?

РЕЧНИК / FJALOR

Кога ќе прашаме некого како е и одговори на тоа прашање.
Kur e pyesim dikë se si është dhe ai përgjigjet për këtë.

Како си? / Si je?
Како сте? / Si jeni?
Добро / Mirë

Броеви/Numrat
број/numri

нула – 0 – zero
еден – 1 – një
два – 2 – dy
три – 3 – tre
четири – 4 – katër
пет– 5 – pesë
шест – 6 – gjashtë
седум– 7 – shtatë
осум – 8 – tetë
девет – 9 – nëntë
десет – 10 – dhjetë
единаесет – 11 njëmbëdhjetë
дванаесет – 12 - dymbëdhjetë

Час / Ora
Колку е часот? / Sa është ora?

Извинување/Kërkimi i faljes
Извини / Më fal
Извинете / Më falni

заб/dhëmb
лисица/dhelpër
круша/dardhë
подарок/dhuratë
шеесет/ gjashtëdhjetë

ЛЕКЦИЈА 4 / MËSIMI 4

1. **Прочитај ги и поврзи ги зборовите со имињата!**
   Lexo dhe lidh fjalët me emrat!

Mirëdita! Unë jam Ardita.
Ky është babai im, Visari dhe kjo është nëna ime, Blerta.
Ky është vëllai im Mentori, kurse kjo është motra ime, Drita.
Добар ден. Јас сум Ардита.
Ова се мојот татко Висар и мојата мајка Блерта.
Ова е мојот брат Ментор, а ова е тојата сестра Drita.

ARDITA

vëllai nëna motra babai

MENTORI DRITA

2. **Подвлечи ги соодветните зборови!**
   Nënvizo fjalët përkatëse!

Këta janë babai **im / ime** Flamuri dhe nëna **im / ime** Mentorja.
Ky është vëllai **im / ime** Dritani, kurse kjo është motra **im / ime** Besa.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да кажеме дека некој или нешто од машки род припаѓа некому во прво лице еднина, тогаш велиме **im/мој**.
За именките од женски род се користи **ime/моја**.

Примери:

babai **im** / **мојот татко**	nëna **ime /мојата мајка**
vëllai **im / мојот брат**	motra **ime / мојата сестра**

3. **Како ќе кажеш дека предметите на сликата се твои? Под сликата напиши ги соодветните зборови!**
   Si do të thuash që sendet në fotografi janë të tuat? Nën fotografinë shkruaj fjalët e duhura!

libër (машки род) kërpucë (женски род) fletore (женски род) laps (машки род)

_____ _____ _____ _____

shtëpi (женски род) telefon (машки род) shok (машки род) shoqe (женски род)

_____ _____ _____ _____

4. **Прочитај ги речениците, а потоа прочитај го текстот во рамката!**
   Lexo fjalitë, pastaj edhe tekstin në kornizë !

Unë **jam** vëllai yt. / Јас сум твојот брат.
Ti **je** motra ime. / Ти си мојата сестра.
Këta **janë** nëna dhe babai. /Ова се мама и тато.
Ne **jemi** familje. / Ние сме семејство.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Затемнетите зборови во претходните реченици претставуваат форма од помошниот глаголот **jam /сум**, што се менува неправилно. Поради тоа неговите форми мора да се научат напамет:

unë jam / јас сум **ne jemi** / ние сме
ti je / ти си **ju jeni** / вие сте
ai është / тој е **ata janë** / тие се
ajo është / таа е **ato janë** / тие се

НАПОМЕНА:
Именките во албанскиот јазик може да бидат определени и неопределени. Неопределените именки во машки род обично завршуваат на согласка. При менување во определена именка на крајот се додава **-i** или **-u**

Неопределените именки во женски род обично завршуваат на **-ë, -i** или **-e** а кај определените **-ë** и **-i** преминува во **-a,** додека **-e** преминува во **-ja.**

top/ topi / топка, **dorë / dora** / рака, **plep/plepi** / топола, **shkollë / shkolla** / училиште, **nxënës/ nxënësi** / ученик,
mollë / molla / јаболко **lule / lulja** / цвеќе, **nxënëse/ nxënësja**/ ученичка

5. **Распореди ги формите од глаголот *jam* /*сум* на местата што одговараат!**
   Radhit format e foljes *jam* në vendet përkatëse!

është jemi janë është jam jeni je

Unë _jam_ Blerta.
Ti _____ vëllai im.
Ai _____ shoku im.
Ajo _____ shoqja ime.

Ne _____ familje.
Ju _____ babai im dhe nëna ime.
Ata _____ vëllai im dhe motra ime.

6. **Што ѝ вели Бесник на својата другарка Дрита? Најпрво прочитај го текстот во рамката, а потоа напиши ги зборовите што недостасуваат под сликата!**
   Çfarë i thotë Besniku shoqes së tij, Dritës? Së pari lexo tekstin në kornizë, pastaj shkruaj fjalët që mungojnë nën fotografi!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во задачата бр. 4 наидовме на зборот **yt**/твој (**vëllai yt**/твој брат).

Како што **im**/мој и **ime**/моја се употребуваат за прво лице еднина, за да кажеме дека некој или нешто му припаѓа некому, така **yt**/твој и **jote**/твоја се употребуваат за второ лице еднина.

Примери:

shoku **im** / мој другар	shoku **yt** / твој другар
shoqja **ime** /моја другарка	shoqja **jote /** твоја другарка

Besniku: Ky është babai _____.

Besniku: Kjo është nëna _____.

Besniku: Kjo është nëna _____.

Besniku: Ky është babai _____.

Besniku: Ky është vëllai ____.

РЕЧНИК/FJALOR

Семејство/Familja
татко/baba-i
мајка/nënë-a
брат/vëlla-i
сестра/mot:ë:r-a

Глаголот сум / Folja jam
јас сум/unë jam
ти си/ti je
тој е/ai është
таа е/ajo është
ние сме/ne jemi
вие сте/ju jeni
тие се/ata janë
тие се/ato janë

мој/im
моја/ime
твој/yt
твоја/jote

другар/shok-u
другарка/shoqe-ja
книга/libër-i
компјутер/kompjuter-i
куќа/shtëpi-a
молив/laps-i
телефон / telefon-i

ЛЕКЦИЈА 5 / MËSIMI 5

1. Напиши ги називите на професиите под сликата!
Shëno emrat e profesioneve nën secilën fotografi!

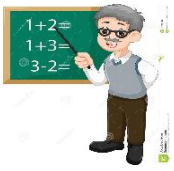
arkitekt polic doktor sekretareshë aktor pilot
kamerier futbollist profesor muzikant

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____

9. _____ 10. _____

ВНИМАНИЕ! KUJDES! За професијата **доктор** се користи и зборот **mjek /лекар**.

2. Некои називи на професии имаат различни форми за мажи и жени. Тука се дадени некои од нив. Искористи ги и напиши ги правилните реченици со помош на дадените елементи! Води сметка за формите на другите зборови што треба да стојат во реченициите!
Disa emra profesionesh kanë forma të ndryshme për meshkuj dhe për femra. Këtu janë renditur disa prej tyre. Shfrytëzo dhe shkruaj fjalitë e sakta duke përdorur elementet e dhëna. Kij kujdes ndaj formave e fjalëve të tjera që duhet të jenë brenda fjalisë!

Називи на професии за мажи	**Називи на професии за жени**
Emrat e profesioneve për meshkuj	Emrat e profesioneve për femra

doktor/doktoreshë, profesor/profesoreshë, kamerier/ kameriere, aktor/aktore

1. babai – im – aktor _____
2. nëna - jote - doktor _____
3. vëllai – im – kamerier Vëllai im është kamerier.
4. motra – ime – profesor _____
5. shoqja – jote - artist _____

3. Дадените зборови напишете ги на местото што одговара!
Fjalët e dhëna shkruaj në vendin përkatës!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да кажеме дека некој или нешто им припаѓа на луѓето во трето лице еднина, тогаш ја користиме формата **i/e tij/негов** и **i/e saj/нејзин**.

Примери:

ai**:** babai **i tij**	ajo: babai **i saj**
(негов татко)	(нејзин татко)

Додека по именките во женски род нивните форми гласат **e tij/негова** и **e saj/нејзина**.

ai**:** nëna **e tij**	ajo: nëna **e saj**
(негова мајка)	(нејзина мајка)

i saj i tij e tij e saj

1. Kjo është Lulja, kurse kjo është shoqja _____.

2. Ky është Bamiri, kurse ky është shoku _____

3. Ky është Dreni, kurse kjo është nëna _____ .

4. Kjo është Mrika, kurse ky është babai _____ .

4. Прочитај ги броевите од 13 до 20!
Lexo numrat prej 13 deri në 20!

trembëdhjetë

katërmbëdhjetë

pesëmbëdhjetë

gjashtëmbëdhjetë

shtatëmbëdhjetë

tetëmbëdhjetë

nëntëmbëdhjetë

njëzet

5. Заокружи ги броевите што се напишани со букви!
Rretho numrat që janë shënuar me shkronja!

A.	njëmbëdhjetë	1, 6, 11
B.	katërmbëdhjetë	7, 9, 14
C.	dymbëdhjetë	8, 12, 16
D.	shtatëmbëdhjetë	9, 11, 17
E.	njëzet	7, 14, 20

6. Поврзи ги броевите и зборовите!
Lidh numrat dhe fjalët!

12	gjashtëmbëdhjetë
13	njëzet
16	dymbëdhjetë
17	shtatëmbëdhjetë
19	trembëdhjetë
20	nëntëmbëdhjetë

7. Заокружи ги броевите што се напишани со букви!
Rretho numrat që janë shënuar me shkronja!

pesë gjashtë njëmbëdhjetë tre tetëmbëdhjetë dymbëdhjetë

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

8. Напиши со зборови!
Shkruaj me fjalë!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога собираме два броја, тогаш тоа го велиме на следниов начин:
7 + 4 = 11: **7 plus 4 bëjnë 11**, **shtatë plus katër bëjnë njëmbëdhjetë.**

Кога одземаме еден број од друг, тогаш тоа го велиме на следниов начин:
15 – 6 = 9: **15 minus 6 bëjnë 9**, **pesëmbëdhjetë minus gjashtë bëjnë nëntë.**

Shembull: 5 + 5 = 10 pesë plus pesë bëjnë dhjetë

A. 3 + 8 = 11 _____

B. 4 + 9 = 13 _____

C. 6 + 8 = 14 _____

D. 12 + 3 = 15 _____

E. 14 + 5 = 19 _____

РЕЧНИК/FJALOR

Професии/Profesionet
архитект/arkitekt
доктор/ doktor
докторка/doktoreshë
фудбалер/futbollist
актер/aktor
актерка/aktore
келнер/kamerier
келнерка/kameriere
лекар/mjek
лекарка/mjeke
музичар/muzikant
пилот/pilot
полицаец/ polic
професор/profesor
професорка/profesoreshë
секретарка/sekretareshë

Броеви/Numrat
тринаесет – 13/trembëdhjetë
четиринаесет –14/katërmbëdhjetë
петнаесет – 15/ pesëmbëdhjetë
шеснаесет – 16/ gjashtëmbëdhjetë
седумнаесет – 17/ shtatëmbëdhjetë
осумнаесет – 18/ tetëmbëdhjetë
деветнаесет– 19/ nëntëmbëdhjetë
дваесет – 20/ njëzet

Собирање и одземање/Mbledhje dhe zbritje
плус/plus
минус/minus

негов/i tij
негова/ e tij
нејзин/ i saj
нејзина/e saj

ЛЕКЦИЈА 6 / MËSIMI 6

1. Ова се називи на месеците во годината на албански јазик. Во празните полиња напиши ги имињата на месеците што одговараат според редоследот во годината!
Këta janë emrat e muajve të vitit në gjuhën shqipe. Në fushat e zbrazëta shëno emrat e duhur sipas renditjes gjatë vitit.

GUSHT PRILL TETOR SHKURT DHJETOR MAJ
JANAR SHTATOR KORRIK NËNTOR MARS QERSHOR

2. Распореди ги месеците според годишните времиња!
Rendit muajt sipas stinëve të vitit!

PRANVERË VERË VJESHTË DIMËR

Pranverë / Пролет

maj _____
mars _____
qershor _____
prill _____

Verë / Лето

korrik _____
shtator _____
qershor _____
gusht _____

Vjeshtë / Есен

tetor _____
shtator _____
nëntor_____

Dimër / Зима

dhjetor _____

mars_____
shkurt _____
janar _____

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

pranverë, verë, vjeshtë dhe dimër (пролет, лето, есен и зима) на албански јазик се викаат **stinët e vitit** (годишни времиња).

3. **Како ќе кажеш дека нешто се случило во одреден месец? Напиши!**
   Si do të thuash që diçka ka ndodhur në muajin e caktuar? Shkruaj!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да кажеме дека нешто се случило во некој месец, пред името на месецот го додаваме предлогот **në** (во)

Примери:
në mars/во март
në maj/во мај
në qershor/во јуни
në prill/во април

maj: _____
korrik: _____

gusht: _____në gusht_____

shtator: _____

dhjetor: _____

4. **Постави прашање кога некој е роден и одговори во кој месец!**
   Parashtro pyetjen kur ka lindur dikush dhe përgjigju se në cilin muaj!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!
Кога сакаме да прашаме некого кога е роден (двата рода), тоа ќе го кажеме на следниов начин: **Kur ke lindur?/**Кога си роден/а?

Kur ke lindur? – (мај) _____Në maj._____

_____ ? – (март) _____

_____ ? – (октомври) _____

_____ ? – (февруари) _____

5. **Прочитај го правилото во рамката и броевите напиши ги со зборови!**
   Lexo rregullin brenda kornizës dhe shkruaj me fjalë numrat!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да прашаме кој датум е денес се користи следново прашање: **Çfarë date është sot? / Кој датум е денес**?

За разлика од македонскиот јазик, редните броеви за одговор на прашањето кој датум е денес не се потребни.
Ќе го изговориме само денот со основен број, месец и година.

5 _____
6 _____
9 _____
10 _____
15 _____

6. **Напиши ги со зборови датумите!**
   Shkruaj datat me fjalë!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

На прашањето кој датум е денес, одговараме на следниов начин:

1 gusht (një gusht) / први август
Sot është 3 mars (tre mars) / Денес е трети март
8 prill (tetë prill) / осми април

Çfarë date është sot? / Кој датум е денес?

Sot është ..../ Денес е ....

1. 04.05. _____katër maj_____
2. 09.02. _____
3. 12.12. _____
4. 15.08. _____

7. Прочитај го текстот во рамката, а потоа напиши ги датумите со зборови!
Lexo tekstin brenda kornizës dhe pastaj shkruaj datat me fjalë!

ВНИМАНИЕ!/KUJDES!

За да можеме да ги користиме сите датуми во месецот, потребно е да ги знаеме основните броеви до 31.
Сега кога ги знаеме основните броеви до 20, нема да биде проблем да ги научиме.

Numrat themelorë prej 21 deri në 31 / Основни броеви од 21 до 31
21 –njëzet e një
22 –njëzet e dy
23 –njëzet e tre
24 –njëzet e katër
25 –njëzet e pesë
26 –njëzet e gjashtë
27–njëzet e shtatë
28– njëzet e tetë
29–njëzet e nëntë
30 –tridhjetë
31 –tridhjetë e një

1. 21.4. – _____njëzet e një prill_____
2. 23.6. – _____
3. 25.7. – _____

4. 28.9. – _____

5. 30.11. – _____

РЕЧНИК/FJALOR

Месеци/Muajt
јануари/janar
февруари/shkurt
март/mars
април/prill
мај/maj
јуни/qershor
јули/korrik
август/gusht
септември/shtator
октомври/tetor
ноември/nëntor
декември/dhjetor

Основни броеви/Numrat themelorë
дваесет и еден – 21/njëzet e një
дваесет и два – 22/njëzet e dy
дваесет и три – 23/njëzet e tre
дваесет и четири– 24/njëzet e katër
дваесет и пет – 25/njëzet e pesë
дваесет и шест – 26/njëzet e gjashtë
дваесет и седум – 27/njëzet e shtatë
дваесет и осум – 28/njëzet e tetë
дваесет и девет – 29/njëzet e nëntë
триесет – 30/tridhjetë
триесет и еден – 31/tridhjetë e një

ЛЕКЦИЈА 7 / MËSIMI 7

1. **Обележи ги глаголите во двата текста! Помош: сите барани глаголи завршуваат на буквата -j или - m.**
   Shëno foljet në të dy tekstet! Ndihmë: të gjitha foljet e kërkuara përfundojnë me shkronjën - j ose - m.

Tungjatjeta! Unë jam Besniku. Jam 12 vjeç. Shkoj në klasën e gjashtë. Jetoj në Shkup.

Unë jam Besa. Jam 13 vjeçe dhe shkoj në klasën e shtatë. Unë jetoj në Tetovë.

2. **Како дадените реченици ќе гласат во второ лице еднина? Напиши ги, но најпрво прочитај ги правилата во рамката!**
   Si do të tingëllojnë fjalitë e dhëna në vetën e dytë (2) njëjës? Shkruaj, por së pari lexo rregullat brenda kornizës!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога се користат глаголи во второ лице еднина, тие завршуваат со буквата **n**.

Запомнете дека глаголот **јам/сум** има посебни форми во албанскиот јазик, коишто веќе ги научивме и коишто се исклучок од ова правило.

Unë jam Besniku. _____

Jam 12 vjeç. _____

Shkoj në klasën e gjashtë. Shkon në klasën e gjashtë.

Jetoj në Shkup. _____

Unë jam Besa. _____

Jam 13 vjeçe. _____

Shkoj në klasën e shtatë. _____

Jetoj në Tetovë. _____

ВНИМАНИЕ!/KUJDES!

Во реченициte често може да се изостави подметот.

Примери:
Jetoj në Shkup. = Unë jetoj në Shkup. / Живеам во Скопје. = Јас живеам во Скопје.
Jeton në Strugë. = Ti jeton në Strugë. / Живееш во Струга. = Ти живееш во Струга.

3. **Прочитај го правилото и напиши со зборови колку години имаат луѓето на сликите!**
   Lexo rregullin dhe shkruaj me fjalë sa vjeç janë personat në fotografi.

ВНИМАНИЕ!/KUJDES!

Кога сакаме да знаеме колку години има некој, ќе прашаме на следниов начин: **Sa vjet ke?/Колку години имаш**?

Сега кога ги знаеме броевите, лесно може да одговориме на ова прашање. Се одговара на следниов начин:

Ако се употребува глаголот *kam* се вели **I kam 15 vjet / Имам 15 години,** додека ако се употребува глаголот *jam* се вели **Jam 15 vjeç / Сум 15 годишен**.

За ова правило постојат исклучоци кај првите четири броеви:

Sa vjet i ke? /Колку години имаш?

Gjashtë vjet. / Шест години.

Nëntë vjet. / Девет години**.**

Njëmbëdhjetë vjet. / Единаесет години**.**

Pesëmbëdhjetë vjet. / Петнаесет години.

16 gjashtëmbëdhjetë vjet

10 _____

18 _____

1 _____

5. Прочитај го дијалогот на две девојчиња! Потоа напиши со зборови во кое одделение одат лицата на сликата!
Lexo dialogun e dy vajzave. Pastaj shkruaj me fjalë në cilën klasë janë personat në fotografi!

– Tungjatjeta!
– Tungjatjeta!
– Unë jam Afërdita.
– Unë jam Besniku.
– Sa vjet i ke?
– I kam 14 vjet. Po ti?
– 15 vjet.
– Në cilën klasë shkon?
– Unë shkoj në klasën e tetë.
– Unë shkoj në klasën e shtatë.

ВНИМАНИЕ!/ KUJDES!

Кога сакаме да знаеме во кое одделение оди некој, прашуваме на следниов начин: **Në cilën klasë je? / Кое одделение си**?

Бидејќи ги знаеме основните броеви, сега ќе ги научиме и редните броеви. Редните броеви се прават така што пред основниот број во машки род се додава буквата **i**, а последната буква **ë** во основниот број се менува во буквата **i**.

Кај женскиот род пред бројот ќе стои буквата **e**, додека последната буква **ë** се менува во **a**.

(6.) **I gjashti** / шестиот — **e gjashta** / шесттата
(18.) **I tetëmbëdhjeti** / осумнаесеттиот — **e tetëmbëdhjeta** / осумнаесеттата

Исклучок од ова правило се редните броеви од 1 до 5.

I pari/e para (прв/прва)
I dyti/e dyta (втор/втора)
I treti/e treta (трет/трета)
I katërti/e katërta (четврт/четврта)
I pesti/e pesta (петти/петта)

Provoni t'i shqiptoni 10 numrat e parë rendorë.

(i pari, i dyti, i treti, i katërti, i pesti, i gjashti, i shtati, i teti, i nënti, i dhjeti)
Така, можеме да кажеме:

Shkoj.../ Одам...

në klasën e parë. / во прво одделение.

në klasën e dytë. /во второ одделение.

në klasën e tretë. / во трето одделение.

në klasën e katërt. / во четврто одделение.

në klasën e pestë. / во петто одделение.

në klasën e gjashtë. / во шесто одделение.

në klasën e shtatë. / во седмо одделение.

në klasën e tetë. / во осмо одделение.

Одговорот може да биде и краток. Оваа скратена форма не мора да се употребува само за прво лице еднина, туку и за сите други лица.

Në klasën e parë / Во прво одделение

Në klasën e dytë / Во второ одделение

Në klasën e tretë / Во трето одделение

Në klasën e katërt / Во четврто одделение

Në klasën e pestë / Во петто одделение

Në klasën e gjashtë / Во шесто одделение

Në klasën e shtatë / Во седмо одделение

Në klasën e tetë / Во осмо одделение

3. _____në klasën e tretë____

6. _____

1. _____ 7. _____

6. Прочитај го правилото и дополни ги реченицте!
Lexo rregullin dhe plotëso fjalitë!

ВНИМАНИЕ!/ KUJDES!
Ако сакаме да прашаме некого каде живее, ќе му го поставиме следново прашање **Ku jeton? / Каде живееш**?

Ако сакаме да кажеме дека некој живее во некој град, потребно е пред името на градот да стои предлогот **në/во** и користиме неопределена форма.

Примери:

në Shkup	во Скопје
në Tiranë	во Тирана
në Prizren	во Призрен
në Pejë	во Пеќ
në Sarandë	во Саранда
në Kërçovë	во Кичево
në Vjenë	во Виена
në Paris	во Париз
në Londër	во Лондон

Londër Zagreb Shkup Gjilan Paris Prishtinë Romë

1. Unë jetoj _____ në Londër _____.

2. Unë jetoj _____ .

3. Unë jetoj _____ .

4. Unë jetoj _____ .

5. Unë jetoj _____ .

6. Unë jetoj _____ .

7. Unë jetoj _____ .

7. Постави прашање за дадениот одговор!
Parashtro pyetjen për përgjigjen e dhënë!

_____ ? – Dymbëdhjetë vjet.

_____ ? – Në Prishtinë.

_____ ? – Në klasën e pestë.

РЕЧНИК / FJALOR

Градови / Qytetet
Виена / Vjenë
Скопје / Shkup
Лондон / Londër
Ниш / Nish
Париз / Paris
Рим / Romë
Загреб / Zagreb
Куманово/Kumanovë
Тетово / Tetovë
Призрен / Prizren
Приштина / Prishtinë

Година / vjet (vite)
одам, одиш / shkoj, shkon
имам, имаш / kam, ke
одделение / klasë
живеам, живееш / jetoj, jeton

Колку години имаш?/ Sa vjet i ke?
Во кое одделение одиш?/ Në cilën klasë shkon?
Каде живееш?/ Ku jeton?

Редни броеви/Numrat rendorë
1. прв / i pari
2. втор / i dyti
3. трети / i treti
4. четврти / i katërti
5. петти / i pesti
6. шести / i gjashti
7. седми / i shtati
8. осми / i teti
9. деветти / i nënti
10. десетти / i dhjeti
11. единаесетти / i njëmbëdhjeti
12. дванаесетти / i dymbëdhjeti
13. тринаесетти / i trembëdhjeti
14. четиринаесетти / i katërmbëdhjeti
15. петнаесетти / i pesëmbëdhjeti

16. шеснаесетти / i gjashtëmbëdhjeti
17. седумнаесетти / i shtatëmbëdhjeti
18. осумнаесетти / i tetëmbëdhjeti
19. деветнаесетти / i nëntëmbëdhjeti
20. дваесетти / i njëzeti
21. дваесет и први / i njëzetenjëti
22. дваесет и втори / i njëzetedyti
23. дваесет и трети / i njëzetetreti
24. дваесет и четврти / i njëzetekatërti
25. дваесет и петти / i njëzetepesti
26. дваесет и шести / i njëzetegjashti
27. дваесет и седми / i njëzeteshtati
28. дваесет и осми / i njëzeteteti
29. дваесет и деветти / i njëzetenënti
30. триесетти / i tridhjeti
31. триесет и први / i tridhjetenjëti

ЛЕКЦИЈА 8 / MËSIMI 8

1. Научи ги деновите во неделата, па распореди ги во правилен распоред (од понеделник до недела) под линиите!
Mëso ditët e javës dhe nën vija vendos sipas renditjes së drejtë (nga e hëna deri të dielën)!

E hënë –*понеделник*
E martë – *вторник*
E mërkurë –*среда*
E enjte – *четврток*
E premte –*петок*
E shtunë –*сабота*
E diel –*недела*

e mërkurë e premte e hënë e diel e shtunë e martë e enjte

_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

2. Од дадените зборови напиши ги имињата на деновите од понеделник до недела!
Nga fjalët e dhëna shkruaj emrat e ditëve nga e hëna deri të dielën!

e hënë, e martë, e mërkurë, e enjte, e premte, e shtunë, e diel

_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

3. Прочитај го објаснувањето во рамката, а потоа прочитај ги дадените зборови!
Lexo sqarimin brenda kornizës, e pastaj edhe fjalët e dhëna!

ВНИМАНИЕ!/ KUJDES!
Забележавте дека пред името на секој ден во неделата се додава буквата **e**.

Во зборот **e enjte / четврток** се сретнавме со нова фонема (глас): **nj**
Фонемите (гласовите) **dh, gj, ll, nj, rr, sh, th, xh** и **zh** се пишуваат со помош на две букви. Кога тие букви ќе се најдат на почеток на реченицата или на почеток на соодветните именки, само првата буква е голема: **Dh, Gj, Ll, Nj, Rr, Sh, Th, Xh** и **Zh.**

Gjergj, dhëmb, gjuhë, llambë, një, rrush, shkollë, thikë, xhemper, zhapi

РЕЧНИК/FJALOR

dhuratë/подарок
dhëmb/заб
gjuhë/јазик një/еден
rrush/грозје
shkollë/училиште
thikë/нож
zhapi/гуштер

4. Дополни ги реченициите!
Plotëso fjalitë!

– Çfarë dite është sot?

– Sot është _____.

– Çfarë dite është nesër?

– Nesër është _____ .

ВНИМАНИЕ!/KUJDES!

Кога сакаме да прашаме кој ден е денес, го користиме следново прашање: **Çfarë dite është sot? / Кој ден е денес**?

На ова прашање се одговара на следниов начин:
Sot është e hënë/ e martë/ e mërkurë/ e enjte/ e premte/ e shtunë /e diel.
Денес е понеделник / вторник / среда / четврток / петок / сабота / недела.

Кога сакаме да знаеме кој ден е утре, го користиме следново прашање: **Çfarë dite është nesër? / Кој ден е утре**?

На ова прашање се одговара на следниов начин:
Nesër është e hënë/ e martë/ e mërkurë/ e enjte/ e premte/ e shtunë/ e diel.
Утре е понеделник / вторник / среда / четврток / петок / сабота / недела.

5. Дополни ги реченициите!
Plotëso fjalitë!

1. Çfarë _____ _____ _____ ? – Sot është _____.
2. Çfarë _____ _____ _____ ? – Nesër është _____.
3. _____ _____ _____ _____ ? – _____ është e enjte.
4. _____ _____ _____ _____ ? – _____ është e shtunë.

6. Под сликата напиши ги називите на наведените училишни предмети!
Nën fotografi shëno emërtimet e përmendura të lëndëve shkollore!

muzikë art figurativ informatikë matematikë histori
biologji edukatë fizike gjeografi anglisht

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

6. _____ 7. _____ 8. _____ 9. _____

7. Пополни го распоредот на часовите!
Plotëso orarin mësimor!

E hënë: matematikë, anglisht, biologji, edukatë fizike

E martë: art figurativ, matematikë, histori, informatikë

E mërkurë: anglisht, gjeografi, matematikë, muzikë

E enjte: edukatë fizike, informatikë, biologji, art figurativ

E premte: matematikë, histori, muzikë, gjeografi

E hënë	E martë	E mërkurë	E enjte	E premte

ВНИМАНИЕ!/ KUJDES

Распоредот на часовите по денови на албански јазик се вика **orari mësimor**.

8. **Употребувајќи ги називите на училишните предмети што ги научивме во оваа лекција, напиши го својот распоред на часови!**
   Duke përdorur emrat e lëndëve mësimore, të cilat i kemi mësuar në këtë njësi mësimore, shkruaj orarin e orëve të mësimit!

E hënë	**E martë**	**E mërkurë**	**E enjte**	**E premte**

РЕЧНИК/ FJALOR

Денови во неделата/Ditët e javës
понеделник / e hënë
вторник / e martë
среда / e mërkurë
четврток / e enjte
петок / e premte
сабота / e shtunë
недела / e diel

Кој ден е денес? – Денес е понеделник / вторник/ среда.../
Çfarë ditë është sot? – Sot është e hënë/ e martë/ e mërkurë.../

Кој ден е утре? – Утре е понеделник / вторник / среда.../

Çfarë ditë është nesër? – Nesër është e hënë/ e martë/ e mërkurë.../

Училишни предмети/ Lëndët mësimore
биологија / biologji
англиски / anglisht
географија / gjeografi
информатика / informatikë
историја / histori
ликовно/ art figurativ
математика / matematikë
музичко / muzikë
распоред на часови / orari mësimor

денес / sot
утре/ nesër

ЛЕКЦИЈА 9 / MËSIMI 9

1. **Прочитај го дијалогот! Потоа обележи ги зборовите што означуваат училишни предмети!**
   Lexo dialogun! Pastaj shëno fjalët që tregojnë lëndë mësimore!

– Alo.
– Tungjatjeta! Agimi këtu.
– Tungjatjeta! Si je?
– Mirë, mirë.. Ç'po bën?
– Po mësoj biologji. Po ti, ç'po bën?
– Unë po mësoj anglisht dhe histori.
– Mua më pëlqejnë anglishtja dhe edukata fizike, por nesër kam histori.
– Mirupafshim nesër!
– Në rregull. Mirupafshim!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во претходната лекција ги научивме називите на училишните предмети. Сега забележуваме дека некои од нив имаат поинакви наставки:

biologjia – mësoj biologji / биологија – учам биологија
historia – mësoj histori / историја – учам историја

Училишните предмети што завршуваат на самогласка се во женски род:

biologji – mësoj biologji / биологија – учам биологија
histori – mësoj histori / историја – учам историја

Во некои случаи името на предметот се појавува во форма на придавка (на пример, **anglisht**/англиски), а во одредени случаи се користи како именка (**anglishtja**/ англиски):

Unë mësoj anglisht. / Јас учам англиски.
Anglishtja është gjuhë globale. /Англиски е глобален јазик.

Во албанскиот јазик средниот род исчезнува. Ретки се примерите на именки во среден род:

mjaltë / мед**, tëlyen** /маст

2. Подвлечи ја точната форма на зборот!
Nënvizo formën e saktë të fjalëve.

1. Ç'po mëson? – Po mësoj **matematika** / **matematikë**.

2. Sot kemi **edukatë fizike** / **edukata fizike**.

3. Nesër kam **informatika** / **informatikë** dhe **art figurativ** / **arte figurative**.

4. Ti e do **gjeografia** / **gjeografinë**, ndërsa vëllai im **histori** / **historinë**.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во претходните реченици видовме дека подметот може да се изостави:

Unë kam informatikë. = **Kam** informatikë.
Јас имам информатика. = **Имам информатика**.

3. Обележи ги називите на деновите за коишто мислиш дека се од женски род!
Shëno emrat e ditëve për të cilat mendon se janë të gjinisë femërore.

e hënë e martë e mërkurë e enjte e premte e shtunë e diel

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Сите денови во неделата во албанскиот јазик се во женски род. Родот не им се менува во ниедна форма.

Кога сакаме да нагласиме дека нешто се случува во одреден ден, пред називот на денот треба да додадеме **të**.

Të hënën fillon java. / Во понеделник почнува неделата.

Të martën është ditë tregu. / Вторник е пазарен ден.

4. Погледни го распоредот на часовите, а потоа напиши прашања и одговори според дадениот пример!
Shiko orarin e lëndëve dhe pastaj shkruaj pyetjet dhe përgjigjet sipas shembullit të dhënë!

E hënë	**E martë**	**E mërkurë**	**E enjte**	**E premte**
anglisht	matematikë	edukatë fizike	art figurativ	matematikë
gjeografi	histori	informatikë	matematikë	anglisht
matematikë	edukatë muzikore	biologji	histori	biologji
edukatë muzikore	gjeografi	art figurativ	informatikë	edukatë fizike

Пример:

– Ç'ke të hënën? / Што имаш во понеделник?

– Të hënën kam anglisht, gjeografi, matematikë dhe edukatë muzikore. /

Во понеделник имам англиски, географија, математика и музичко.

E martë

– _____ ?

– _____ .

E mërkurë

– _____ ?

– _____ .

E enjte

– _____ ?

– _____ .

E premte

– _____ ?

– _____ .

5. Колку е часот? Обележи ги точните одговори!
Sa është ora? Shëno përgjigjet e sakta!

◎ ora dy
◎ dy e gjysmë
◎ ora tre

◎ ora tre
◎ tre e dhjetë
◎ tre e njëzet

◎ tre e tridhjetë
◎ katër e njëzet
◎ dy e njëzet

◎ ora pesë
◎ pesë e pesë
◎ gjashtë pa pesë

◎ dhjetë pa një çerek
◎ gjashtë pa një çerek
◎ dhjetë e pesëmbëdhjetë

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Досега го учевме целиот час. Во оваа вежба видовме како се изговара време и кога часот не е цел.

Половина час изговараме на следниов начин:

12:30 - dymbëdhjetë e gjysmë / дванаесет и пол
01:30 - një e gjysmë / еден и пол
02:30 - dy e gjysmë / два и пол
03:30 - tre e gjysmë / три и пол

Времето помеѓу цел час и половина час го изговараме на следниов начин:

01:10 - një e dhjetë / еден и десет
02:15 - dy e pesëmbëdhjetë / два и петнаесет
03:20 - tre e njëzet / три и дваесет

Времето помеѓу половина час и цел час го изговараме на следниов начин:
Прво следниот час, па потоа минутите што се преостанати до тој цел час (**ora pa minuta/**час без минути):

01:50 - dy pa dhjetë / (буквално) два без десет
02:45 - tre pa një çerek / три без четвртина
03:40 - katër pa njëzet / четири без дваесет

6. Искористи ги понудените зборови да напишеш колку е часот! Потоа избери го зборот *pa* или *e*!
Shfrytëzo fjalët e ofruara për të shkruar se sa është ora! Mandej zgjidh fjalën *pa* ose *e*!

pesëmbëdhjetë/ gjashtë/ tetë /njëzet e dy /dymbëdhjetë
/njëmbëdhjetë/ tetë / pesëmbëdhjetë/ gjashtë/ shtatë /pesë

08:15 _____/pa/e

11:55 _____/ pa/e

11:06 _____/ pa/e

07:45 _____/ pa/e

06:22 _____/ pa/e

06:52 _____/ pa/e

7. Кога почнуваат часовите? Прочитај го објаснувањето во рамката, а потоа напиши со зборови кога почнуваат часовите!
Kur fillojnë orët? Lexo sqarimin brenda kornizës, pastaj shkruaj me fjalë kur fillojnë orët!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да кажеме во кое време нешто се случува, доволно е пред времето што сме го научиле да го додадеме предлогот **në**/**во**.

Пример:

Sa është ora/Колку е часот?	**Në sa ora?**/Во колку часот?
një/еден	**në një**/во еден
një e gjysmë/еден и пол	**në një e gjysmë**/во еден и пол
dy e pesëmbëdhjetë/два и петнаесет	**në dy e pesëmbëdhjetë**/во два и петнаесет
tetë pa një çerek/петнаесет до осум	**në tetë pa një çerek**/во петнаесет до осум

Kur fillon biologjia? (08.00) Në tetë.
Kur fillon matematika? (08.50) _____.
Kur fillon anglishtja? (10.10) _____.
Kur fillon arti figurativ? (11.30) _____.
Kur fillon gjeografia? (12.45) _____.

РЕЧНИК / FJALOR

Глаголи во директен предмет / Foljet me kundrinë të drejtë
учам / mësoj, имам / kam, сакам / dua,
половина / gjysmë , во / në, не/ jo

во понеделник / të hënën
во вторник / të martën
во среда / të mërkurën
во четврток / të enjten
во петок / të premten
во сабота / të shtunën
во недела / të dielën

Во колку часот? / Në cilën orë?
Во еден / два / три... Në një /dy /tre...
Во еден и пол / два и пол / три и пол... Në një e gjysmë/dy e gjysmë/tre e gjysmë...
Во часови и минути. / Në orë e minuta.
Во минути до часови. / Në minuta deri në orë.

Што правиш? / Ç'bën?
Ќе се видиме утре. / Do të shihemi nesër.

ЛЕКЦИЈА 10 / MËSIMI 10

1. **Прочитај кој што прави, па потоа поврзи ги зборовите и сликите!**
   Lexo kush çfarë bën, pastaj lidh fjalët dhe fotografitë!

Ryva gatuan. *Рива готви.*
Adriani ha. *Адриан јаде.*
Agroni lexon gazetën. *Агрон чита весник.*
Ariani fle. *Ариан спие.*
Shkëlzeni mëson. *Шкељзен учи.*
Erblina dëgjon muzikë. *Ерблина слуша музика.*
Merita qan. *Мерита плаче.*
Gjoni shikon televizor. *Ѓон гледа телевизија.*
Buna këndon. *Буна пее.*

mëson fle ha lexon këndon qan dëgjon shikon gatuan

1. Buna _____ .

2. Ariani_____ .

3. Shkëlzeni _____ .

4. Ryva _____ .

5. Erblina _____ muzikë.

6. Merita _____ .

7. Adriani _____ . 8. Agroni _____ gazetë. 9. Gjoni _____ televizor.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!
Во албанскиот јазик глаголите во прво лице еднина сегашно време се разликуваат од второ и од трето лице, кои имаат иста форма. Јас пеам. / Unë këndoj. Ти пееш. / Ti **këndon**. Тој/Таа пее. / Ai/Ajo **këndon**.

2. Напиши ги формите на глаголите што недостигаат!
Shkruaj trajtat e foljeve që mungojnë!

unë lexoj unë _____ unë _____ unë _____

unë gatuaj ti _____ ti këndon ti _____ ti dëgjon

ti _____ ai _____ ajo _____ ajo qan ai _____

ai _____

3. Што прават лицата на сликите?
Çfarë bëjnë personat në fotografi?

Unë peshkoj. Ai _____.

Unë blej. Ajo _____.

Unë vizatoj. Ajo _____.

Unë ngas. Ai _____.

Unë flas. Ajo _____.

4. Напиши прашања и одговори!
Shkruaj pyetje dhe përgjigje!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Ако сакаме да прашаме кој работи нешто, потребно е да го користиме прашалниот збор **kush** / koj.
Прашањето ќе го направиме на следниов начин:
Kush + глагол во трето лице еднина

Kush vizaton? Кој црта?

Примери:
Кој рибари? / Kush peshkon?
Кој вози? / Kush nget?
Кој црта? / Kush vizaton?

Hana: Unë mësoj

Kush _____ ? – Hana mëson.

Arta: Unë gatuaj.

Kush _____ ? – Arta _____.

Bujari: Unë ha.

_____ _____ ? – _____ _____ .

Jetoni: Unë flas.

_____ _____ ? – _____ _____ .

5. Прочитај го правилото и од речениците во претходната вежба напиши одречна реченица!
Lexo rregullin dhe shkruaj fjali mohuese nga fjalitë e ushtrimit paraprak!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во албанскиот јазик одречните реченици се прават така што пред глаголот се додава зборот **nuk/не**.

Примери:

unë blej – unë **nuk** blej	јас купувам – јас не купувам
ti blen – ti **nuk** blen	ти купуваш – ти не купуваш
ai/ajo blen – ai/ajo **nuk** blen	тој/таа купува – тој/таа не купува

Unë mësoj – _____Unë nuk mësoj._____

Hana mëson. – _____ .

Unë gatuaj. – _____ .

Arta gatuan. – _____ .

Unë ha. – _____ .

Bujari han. – _____ .

Unë flas. – _____ .

Jetoni flet. – _____ .

РЕЧНИК / FJALOR

цртам / vizatoj, читам / lexoj, гледам / shikoj, јадам / ha, купувам / blej, готвам / gatuaj, рибарам / peshkoj, пеам / këndoj, плачам / qaj, зборувам/ flas, слушам / dëgjoj, спијам/ fle, учам / mësoj, возам / ngas

ЛЕКЦИЈА 11 / MËSIMI 11

1. **Прочитај го текстот, а потоа одговори дали тврдењата се точни или погрешни!**
   Lexo tekstin, pastaj përgjigju nëse pohimet janë të sakta ose gabim!

Mirëdita! Unë jam Arditi. Jetoj në Tetovë.
Kjo është shtëpia ime. Këtu jetojmë familja ime dhe unë.

Kjo është dhoma e ditës.
Këtu ulemi dhe shikojmë televizor.

Kjo është kuzhina. Këtu nëna gatuan.

Kjo është dhoma e fjetjes.
Këtu flemë dhe mësojmë.

Kjo është dhoma e fëmijëve.

Kjo është banjoja.

Ndërsa ky është garazhi.
Këtu e parkojmë veturën.

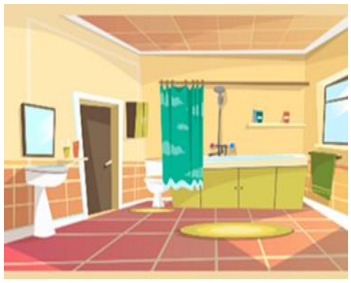
Kjo është kuzhina. Këtu flemë.	◎ точно	◎неточно
Kjo është dhoma e ditës. Këtu shikojmë televizor.	◎точно	◎ неточно
Kjo është banjoja. Këtu nëna gatuan.	◎ точно	◎неточно
Ky është garazhi. Këtu e parkojmë veturën.	◎точно	◎ неточно

Поврзи ги имињата на просториите со сликите!
Lidh emërtimet e hapësirave me fotografitë!

A

B

C

D

E

F

1. banjoja	A.
2. dhoma e fëmijëve	B.
3. kuzhina	C.
4. dhoma e ditës	D.
5. dhoma e fjetjes	E.
6. garazhi	F.

2. Што прават Петрит и неговиот брат? Обележи ги зборовите што означуваат глаголи!
Çfarë bëjnë Petriti dhe vëllai i tij? Shëno fjalët që janë folje!

Këtu ulemi dhe shikojmë televizor.
Këtu flemë dhe mësojmë.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Глаголите што се во прво лице еднина завршуваат на **j,** во прво лице множина завршуваат на **më**.

Unë shiko**j**/јас гледам	ne shikoj**më**/ние гледаме
Unë mëso**j**/јас учам	ne mësoj**më**/ние учиме
Unë lua**j**/јас играм	ne luaj**më**/ние играме

3. Напиши ги формите на глаголите што недостасуваат!
Shëno trajtat e foljeve që mungojnë!

unë _____	ne mësojmë
unë punoj	ne_____
unë _____	ne shkruajmë
unë notoj	ne_____

4.Напиши реченици од дадените елементи! Води сметка зборовите да бидат во правилна форма!
Shkruaj fjali nga elementet e dhëna. Kij kujdes që fjalitë të jenë në trajtën e duhur!

1. jetojmë / në Shkup
Ai _____.

2. shikon / televizorin
Ne _____.

3. sot/kemi/gjeografi
Ti _____,

4. e shtunë/mësojmë/matematika
Unë _____.

5. Што се наоѓа во куќата? Напиши ги зборовите под сликата!

Çfarë ka në shtëpi? Shkruaj fjalët nën fotografi!

shtrat, tavolinë, karrige,
pasqyrë, llambë

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____ 5. _____

7. Што купуваш?
Çfarë blen?

ВНИМАНИЕ! KUJDES! Глаголот **blej** (për të blerë)**/купува** бара директен предмет.

pasqyrë

Çfarë blen për në banjo? Për në banjo blej _____ .

tavolinë

Çfarë blen për në kuzhinë? Për në kuzhinë blej _____ .

shtrat

Çfarë blen për në banesë? Për në banesë blej _____ .

karrige

Çfarë blen për në dhomë? Për në dhomë blej _____ .

llambë

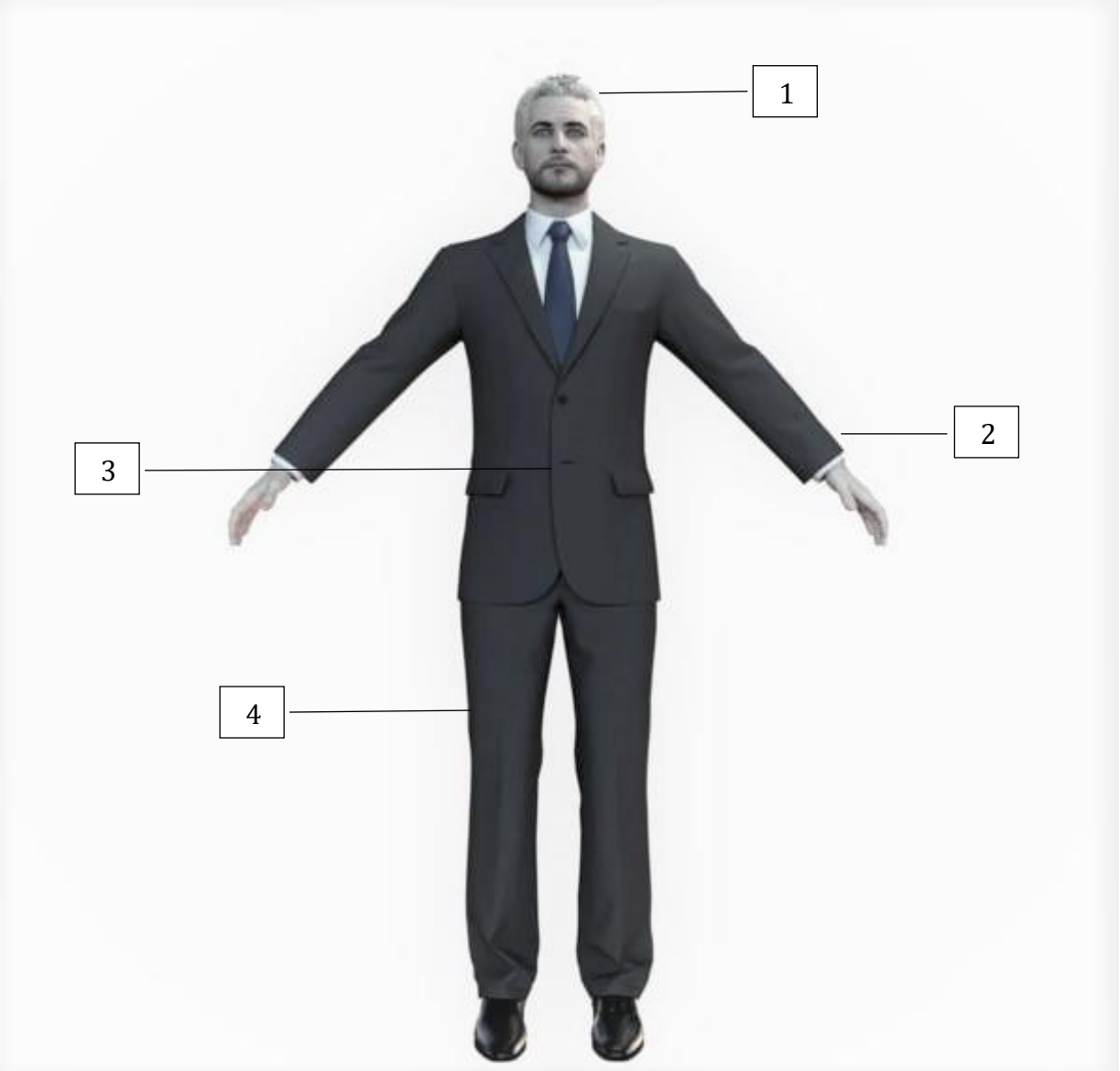
Çfarë blen për në shtëpi? Për në shtëpi blej _____ .

РЕЧНИК / FJALOR

гаража / garazh, детска соба / dhoma e fëmijëve, дневна соба / dhoma e ditës, кревет/ shtrat, куќа / shtëpi, кујна / kuzhinë, купатило / banjo, готви / gatuan, ламба / llambë, огледало / pasqyrë, паркираме / parkojmë, седиме / ulemi, соба / dhomë, спална / dhoma e fjetjes, спиеме / flemë, стан / banesë, стол / karrige, за / për

1. **Поврзи ги понудените одговори со бројот на сликата што одговара!**
   Lidh përgjigjet e ofruara me numrin përkatës në fotografi!

dorë _____ kokë _____ këmbë _____ bark _____

2. **Означи го зборот што претставува прикажан дел од телото!**
Shëno fjalën e cila tregon pjesën e paraqitur të trupit!

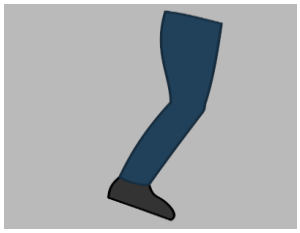
◎ kokë ◎ bark ◎dorë

◎ dorë ◎ bark ◎ kokë

◎ kokë ◎ këmbë ◎ dorë

◎ bark ◎ këmbë ◎ dorë

3. **Научи ги имињата на деловите на главата! Поврзи ги понудените одговори под сликата со броевите!**
Mëso emrat e pjesëve të kokës! Lidh përgjigjet e ofruara në fotografi me numrat!

vesh / уво sy/око flokë / коса

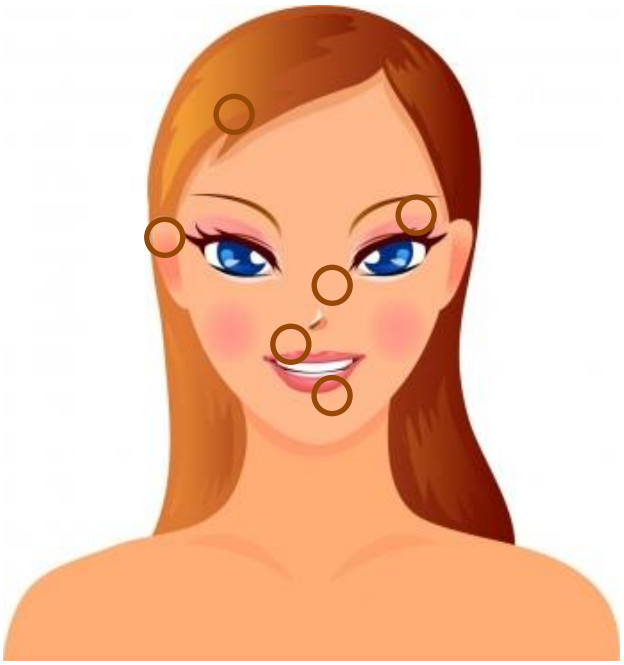
dhëmb / заб gojë/ уста hundë / нос

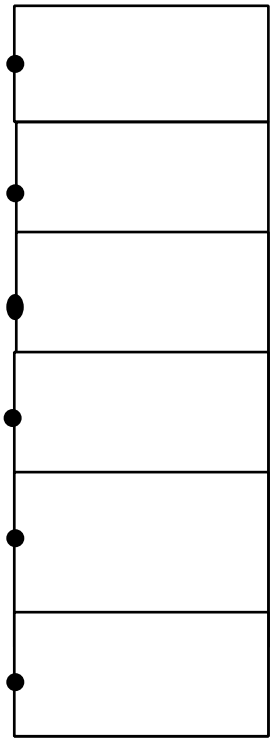

vesh sy flokë dhëmb gojë hundë

_____ _____ _____ _____ _____ _____

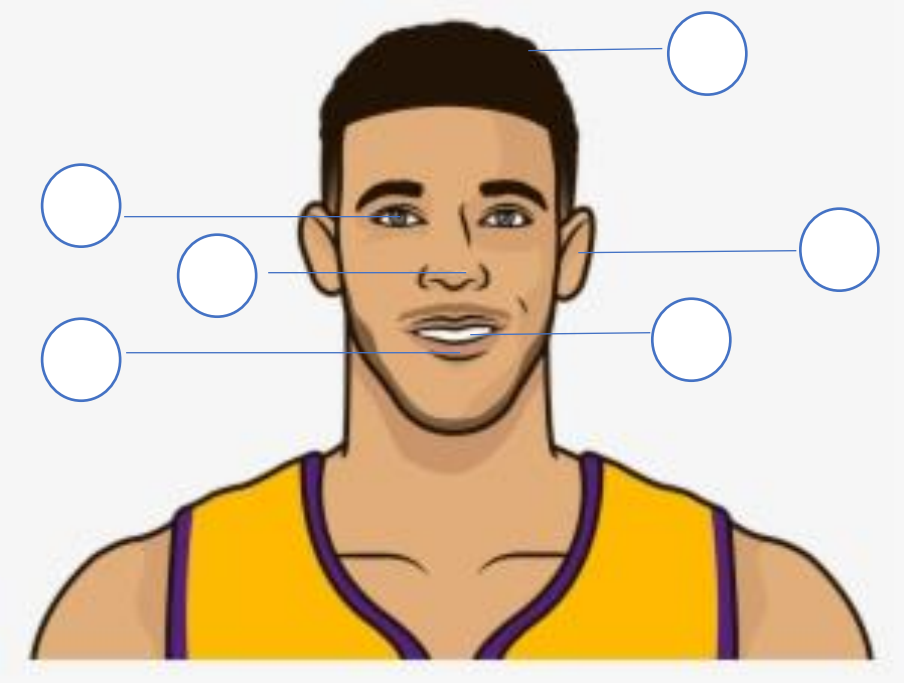
4. Напиши ги имињата на означените делови на главата!
Shkruaj emrat e pjesëve të shenjuara të kokës!

5. **Во крукчињата напиши ги редните броеви!**
   Brenda rrathëve shkruaj numrat rendorë!

1. sy 2. hundë 3. flokë 4. dhëmb 5.vesh 6. gojë

6. **Прочитај ги правилата во рамката, а потоа напиши ги деловите на телото и нивниот број!**
   Lexo rregullat në kornizë, pastaj shkruaj pjesët e trupit dhe numrin e tyre!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Деловите од телото што ги научивме можеме да ги користиме во множина. Во говорот голем број делови ги користиме во множина:
dorë – duar – duart / рака – раце - рацете
këmbë – këmbë – këmbët / нога – нозе - нозете
dhëmb – dhëmbë – dhëmbët / заб – заби - забите
sy – sy – sytë / око – очи - очите

РЕЧНИК / FJALOR

Глава (една глава – две глави / kokë (një kokë – dy koka)
коса / flokë

нога (една нога – две нозе) / këmbë (një këmbë – dy këmbë) нос (еден нос – два носа) / hundë (një hundë – dy hundë)

око (едно око – две очи – очи) / sy (një sy – dy sy - sytë),
рака (една рака – две раце) / dorë (një dorë – dy duar)
стомак / bark

уста (една уста – две усти) / gojë (një gojë – dy gojë) уво (едно уво – две уши) / vesh (një vesh – dy veshë - veshët)

заб (еден заб – два заба) / dhëmb (një dhëmb – dy dhëmbë)

ЛЕКЦИЈА 13 / MËSIMI 13

1. Прочитај го дијалогот, а потоа обележи дали тврдењата се точни или се неточни!
Lexo dialogun! Pastaj nënvizo nëse pohimet janë të sakta apo të pasakta!

Mjekja: Mirëdita! Urdhëroni!
Доктор: Добар ден! Повелете!

Bujari: Mirëdita!
Бујар: Добар ден!

Mjekja: Si jeni?
Доктор: Како сте?

Bujari: Nuk ndihem mirë. Më dhemb koka dhe kam temperaturë.
Бујар: Не се чувствувам добро. Ме боли главата и имам температура.

Mjekja: Të shoh... Po, paskeni temperaturë. A kolliteni?
Докторот: Да видам. Да, имате температура. Дали кашлате?

Bujari: Nuk kollitem. Vetëm ndjehem plogësht.
Бујар: Не кашлам. Само се чувствувам омалаксан.

Mjekja: Ju ka rënë gripi. Duhet të pushoni dhe të pini çaj.
Докторот: Имате грип. Морате да се одморате и да пиете чај.

Bujari: Falemnderit! Ditën e mirë!

Бујар: Благодарам! Довидување!

Mjekja: Ditën e mirë!
Докторот: Довидување!

Bujari ndihet mirë	◎ e saktë	◎e pasaktë

Bujari kollitet	◎e saktë	◎e pasaktë
Bujari ka grip	◎ saktë	ↄ e pasaktë

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во разговорот видовме дека Бујар и докторот користеа глаголи со нови наставки: urdhëro**ni**/повелете, ndihe**ni**/чувствувате, ke**ni**/имате, kollite**ni**/кашлате, pusho**ni**/ одмарате, pi**ni**/пиете.

Наставката **ni** се користи за второ лице множина, ама и кога се обраќаме некому учтиво, т.е . кога му персираме.

2. Распореди ги глаголите на местото на кое одговараат!
Vendos foljet sipas vendit përkatës!

ka kemi ke keni kam

Unë _____

Ti _____

Ai _____ temperaturë.

Ne _____

Ju _____

3. Прочитај го правилото, а потоа прочитај го текстот и избери ја формата што одговара!
Lexo rregullin, pastaj lexo tekstin dhe zgjidh formën e duhur!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Досега научивме дека одречните реченици се прават така што пред глаголот се додава зборот **nuk**/не.

unë **nuk** kam / јас немам	ne **nuk** kemi / ние немаме
ti **nuk** ke / ти немаш	ju **nuk** keni / вие немате
ai, ajo **nuk** ka /тој, таа нема	ata/ato **nuk** kanë/тие немаат

1. Arlinda sot **ka/nuk ka** biologji.

2. Unë sot **kam/nuk kam** edukatë muzikore.

3. Jetoni **ka/nuk ka** temperaturë.

4. Ju **keni/nuk keni** edukatë fizike të hënën.

4. Напиши што работи Арлинда пред да тргне на училиште!

Shkruaj çfarë bën Arlinda para se të niset për në shkollë!

lan sytë mbathet zgjohet vishet

07:00

Në orën 7 Arlinda _____.

07:10

Në orën 7.10 Arlinda _____.

07:15

Në orën 7.15 Arlinda _____.

07:20

Në orën 7.20 Arlinda _____.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во албанскиот јазик глаголите што изразуваат чувства во сегашно време немаат скратена форма на повратни заменки (себе се).

Unë ndihem mirë.	Unë nuk ndihem mirë.	A ndihem mirë?
Јас се чувствувам добро.	Јас не се чувствувам добро.	Дали се чувствувам добро?
Ti ndihesh mirë.	Ti nuk ndihesh mirë.	A ndihesh mirë?
Ти се чувствуваш добро.	Ти не се чувствуваш добро.	Дали се чувствуваш добро?
Ju ndiheni mirë.	Ju nuk ndiheni mirë.	A ndiheni mirë?
Вие се чувствувате добро.	Вие не се чувствувате добро.	Дали се чувствувате добро?

5. **Погледни ги понудените глаголски форми, а потоа распореди ги на местото што одговара!**
Shiko format e ofruara foljore dhe pastaj rendit sipas vendit përkatës!

duhet të punojë duhet të punojmë duhet të punosh
duhet të punoni duhet të punoj

unë _____ ne _____

ti_____ ju _____

ai/ajo _____ ata/ato _____

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

За да се изрази нешто што е потребно да се направи, се користи глаголот **duhet të / треба да**. Како што видовме, тој останува непроменет во сите лица, а се менува само глаголот по него.

Примери:
Unë **duhet të mësoj** sot. / Јас треба да учам денес.
Duhet të pini çaj. / Треба да пиете чај.

6. Поврзи ги зборовите од левата и од десната колона!
Lidh fjalët nga kolona e majtë me ato të kolonës së djathtë!

1. Unë duhet		A. flejë.
2. Ai duhet		B. lexoni.
3. Ne duhet	**të**	C. blej pasqyrë.
4. Ju duhet		D. dëgjosh.
5. Ti duhet		E. hamë.

FJALOR /РЕЧНИК ме боли (глава /стомак / заб...) / më dhemb (koka/barku/dhëmbi...), чај / çaj, грип / grip, благодарам / faleminderit, повелете / urdhëroni, кашлам / kollitem, лошо / keq, мора да / më duhet të, немам / nuk kam, пијам / pi, имам температура/ kam temperaturë

Повратни глаголи / Foljet përemrore

се будам / zgjohem
се облекувам / vishem
се обувам / mbathem
се одморам/ pushoj
се чувствувам/
ndihem,
се мијам / lahem

ЛЕКЦИЈА 14 / MËSIMI 14

1. Напиши ги понудените зборови на местото што одговара!
Fjalët e ofruara shëno në vendin përkatës!

shkollë kinema teatër bibliotekë ëmbëltore
furrë restorant shitore

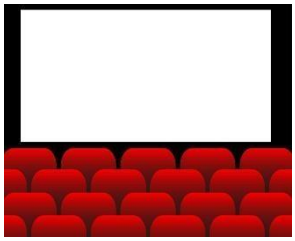
1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

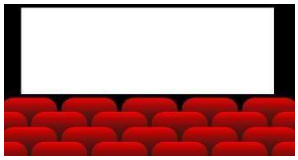

8. _____

2. Обележи што е прикажано на сликите!
Shëno se çfarë është paraqitur në fotografi.

◎ shkolla ◎ furra ◎ ëmbëltorja

◎ kinemaja ◎ shkolla ◎ restoranti

◎ furra ◎ biblioteka ◎ shkolla

◎ teatri ◎ restoranti ◎ shitorja

◎ biblioteka ◎ kinemaja ◎ shkolla

◎ ëmbëltorja ◎ shitorja ◎ restoranti

◎ shkolla ◎ teatri ◎ biblioteka

◎ kinemaja ◎ restoranti ◎ ëmbëltorja

3. Прочитај го правилото, а потоа распореди ги именките според нивниот род!
Lexo rregullin dhe pastaj rendit emrat sipas gjinisë së tyre!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во претходните две задачи научивме нови именки. Некои се од машки, а некои од женски род. Нивниот род можеме да го разликуваме.
Именките од машки род **(gjinia mashkullore)** завршуваат на согласка.
Именките од женски род **(gjinia femërore)** завршуваат на самогласките: **ë, i, e, o** и **a**.

shkollë lule teatër bibliotekë ëmbëltore furrë restorant shitore liri depo kinema

Машки род	**Женски род**
Gjinia mashkullore	Gjinia femërore
_____	_____
_____	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____

4. Прочитај го правилото, а потоа поврзи ги речениците и во десната колона избери ја правилната форма!
Lexo rregullin, pastaj lidh fjalitë dhe në kolonën e djathtë zgjidh formën e drejtë!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Доколку сакаме да кажеме дека некој да оди на училиште, во ресторан или на некое друго место коешто го научивме во претходните вежби, ќе го користиме предлогот **në/во** и падежот акузатив, што го користиме за директен предмет. Именката останува во истата форма.

1. Ku shkon sonte?	A. Ai shkon në **teatër/teatri**.
2. Ku shkojmë nesër?	B. Ajo shkon në **bibliotekë/biblioteka**.
3. Ku shkon ai të hënën?	C. Shkoj në **kinema/kinemaja.**
4. Ku shkojnë ata të premten?	D. Shkojmë në **shkollë / shkolla.**
5. Ku shkon ajo të mërkurën?	E. Ata shkojnë në **ëmbëltore/ëmbëltorja.**

5. **Прочитај го правилото, а потоа напиши реченици! Потребно е зборовите да ги ставиш во формата што одговара!**
   Lexo rregullin, pastaj shkruaj fjali! Duhet t'i vendosësh fjalët në formën përkatëse!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

За изразување желба во македонскиот јазик се користи глаголот **сака/ dua** (множина **duam**). По овој глагол се користи **të**/да.

Примери:
Unë **dua të shkoj** në kinema. / Јас сакам да одам на кино.
Ne **nuk duam të shkojmë** në restorant. / Ние не сакаме да одиме во ресторан.

Како што може да се види во примерите, глаголот **dua /сака** и глаголот што следи после **të/ да** се согласуваат по лице и по број.
Ако некоја личност сака нешто од некој друг, тогаш овие два глагола нема да се согласуваат по лице и по број.

Примери:
Unë **dua** që vëllai im **të blejë** llambë. / Јас **сакам** мојот брат да **купи** ламба.
Ajo nuk **do** që unë **të shkoj** në kinema. / Таа не **сака** јас **да одам** на кино.

1. do/ha

Unë _____dua të ha_____ .

2. do/mësojë

Ne_____ .

3. do/peshkojë

Ti_____ .

4. do/këndojë

Ai _____ .

6. Избери ја формата на глаголот што одговара за текстот да биде точен!
Zgjidh trajtën e foljes që i përshtatet, për të qenë teksti i saktë!

1. Sot (**janë/është**) e shtunë. Sot nuk (**shkoni/shkoj**) në shkollë. (**dua/duam**) të (**shkon/shkoj**) në park.

2. Zana nuk (**ndihemi/ndihet**) mirë. Nuk (**kam/ka**) temperaturë, por (**i dhemb**) koka.

3. Ne (**shkoj/shkojmë**) në shitore. (**duam/do**) të (**blesh/blejmë**) diçka.

7. Прочитај го правилото, а потоа дополни ги реченициите!
Lexo rregullin, e pastaj plotëso fjalitë!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!
Досега ги научивме само формите на глаголот во сегашно време, освен за трето лице множина. За правење трето лице множина се користи наставката **në**.

Примери:
Unë punoj. / Јас работам. Ata punoj**në**. / Тие работат.
Unë këndoj. / Јас пеам. Ata këndoj**në**. / Тие пеат.

1. Arsimi dhe Ermira_____ . (lexoj)
2. Bekimi dhe Tringa_____ . (bisedoj)
3. Berati dhe Vjosa _____ . (festoj)
4. Ata tani _____ . (fle)
5. Dhurata dhe Yllka _____ çaj. (pi)

РЕЧНИК / FJALOR

библиотека / bibliotekë, кино / kinema, пекарница / furrë, слаткарница / ëmbëltore, театар / teatër, продавница/ shitore, ресторан / restorant, училиште / shkollë, нешто / diçka, вечерва / sonte, полжав / kërmill, славам / festoj, жаба / bretkosë, жагор / murmuritje, жар / prush, сакам / dua, желба / dëshirë

ЛЕКЦИЈА 15 / MËSIMI 15

1. Прочитај го дијалогот, а потоа дадените зборови напиши ги на местото што одговара!

Lexo dialogun, e pastaj fjalët e dhëna shkruaj në vendin përkatës!

Kamerieri: Mirëdita! Urdhëroni!
Келнерот: Добар ден! Повелете!

Djaloshi: Mirëdita!
Момчето: Добар ден!

Vajza: Mirëdita! Dua një ëmbëlsirë dhe çaj.
Девојката: Добар ден! Сакам еден колач и чај.

Kamerieri: Diçka tjetër?
Келнерот: Нешто друго?

Vajza: Jo, falemnderit! Kjo ishte e tëra.
Девојката: Не, благодарам! Тоа е сè.

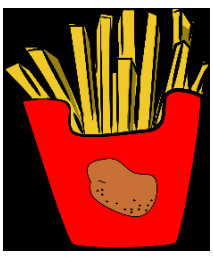
Kamerieri: Po Ju, çfarë dëshironi?
Келнерот: Што сакате, Вие?

Djaloshi: Unë do të marr një hamburger, patate të skuqura dhe lëng.
Момчето: Јас ќе земам хамбургер, помфрит и сок.

Kamerieri: Në rregull. Falemnderit!
Келнерот: Во ред. Благодарам!

hamburger lëng patate të skuqura ëmbëlsirë çaj

Vajza: Dua një _____ dhe _____.

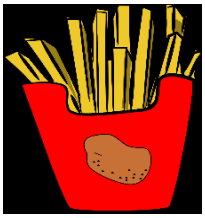
I riu (djaloshi): Unë do të marr një _____, _____ dhe _____.

2. Напиши го името на храната и пијалокот на местото што одговара под сликата!

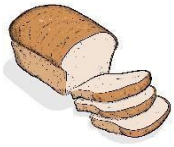
Shëno emrin e ushqimit dhe të pijes në vendin përkatës nën fotografi!

picë, ujë, sanduiç, sallatë, çaj, patate të skuqura, kafe, hamburger, bukë, qumësht, ëmbëlsirë, lëng

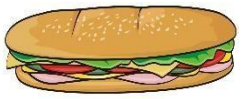
USHQIM / ХРАНА

_____ _____ _____ _____ _____

_____ _____

PIJE / ПИЈАЛОК

_____ _____ _____ _____ _____

3. Прочитај го правилото, а потоа распореди ги зборовите според нивниот род!

Lexo rregullin, e pastaj rendit fjalët sipas gjinisë së tyre!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во претходната вежба се наоѓаат именки од двата рода.
Да се потсетиме на правилата на препознавање на родот на именките со кои се сретнавме во 14-та лекција.

Именките од **машки род** завршуваат на согласка.
Именките од **женски род** завршуваат на самогласка**.** Во нашиот пример исклучок е зборот **ujë/вода**, што е од машки род.

picë ujë sanduiç sallatë çaj patate të skuqura kafe hamburger bukë qumësht lëng

Машки род	**Женски род**
Gjinia mashkullore	**Gjinia femërore**
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	
_____	
_____	

4. Прочитај го правилото, а потоа нарачај храна и пиење!

Lexo rregullin, e pastaj porosit ushqim dhe pije!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Зошто ни е важно да го знаеме родот кај именките што означуваат храна и пиење? Затоа што тоа ќе ни помогне правилно да го нарачаме она што го сакаме!

Dialogu 1

Kamerieri: Urdhëroni! Çfarë doni të porositni?

Mysafiri: Dua _____dhe _____ . (picë, lëng)

Kamerieri: A është kjo e tëra?

Mysafiri: Po. Falemnderit!

Dialogu 2

Kamerieri: Mirëmbrëma! Urdhëroni?

Mysafiri 1: Unë do të marr _____ dhe _____. (sanduiç, ujë)

Mysafiri 2: Unë dua vetëm _____ . (sallatë)

Kamerieri: Diçka tjetër?

Mysafiri 1: Edhe një _____ ju lutem. (ëmbëlsirë)

Kamarieri: Gjithsesi. Ju falemnderit!

Dialogu 3

Kamerieri: Mirëdita! Dëshironi të porositni diçka?

Mysafiri: Mirëdita! Dua një _____. (hamburger)

Kamerieri: A doni edhe _____? (patate të skuqura)

Mysafiri: Jo, falemnderit! Do të marr edhe një _____. (lëng)

Kamerieri: Në rregull. Falemnderit!

Прочитај го правилото, а потоа напиши ги зборовите на местото што одговара!
Lexo rregullin, e pastaj shëno fjalët në vendin përkatës!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во претходните вежби се сретнавме со нова форма на глаголот:
Unë **do të marr** .../ Јас **ќе земам**....

Тоа е глагол во идно време и служи за изразување идно дејство. Тој се образува од два дела: непроменлив и променлив.

Првиот дел е непроменлив.

Другиот, променливиот дел, се менува како што научивме во една од претходните лекции.

Marr		**Porosis**	
Unë do të____	Ne do të ____	Unë do të ____	Ne do të ____
Ti do të ____.	Ju do të ____.	Ti do të ____.	Ju do të ____.
Ai do të ____.	Ata do të ____.	Ai do të ____.	Ata do të ____.

РЕЧНИК / FJALOR

Храна / Ushqim: хамбургер / hamburger, леб / bukë, колач / ëmbëlsirë, пица/ picë, помфрит / patate të skuqura, салата / sallatë, сендвич / sanduiç

Пијалок / Pije: кафе / kafe, млеко / qumësht, сок / lëng, вода / ujë, девојка /vajzë vajza, гостин/ mysafir, момче / djalosh/djaloshi, секако / gjithsesi, нарачајте / porositni, само / vetëm, сè / gjithçka (e tëra), во ред / në rregull

ЛЕКЦИЈА 16 / MËSIMI 16

1. **Дадените глаголи се понудени во речник. Со нивна помош направи сегашно и идно време! Провери го решението под текстот!**
   Foljet e dhëna janë paraqitur në fjalor. Me ndihmën e tyre formoje kohën e tashme dhe të ardhshme! Kontrollo zgjidhjen nën tekst!

Folja: "jam" / глаголот: „сум"

Сегашно време/Koha e tashme

unë jam ne_____

ti _____ ju _____

ai/ajo _____ ata _____

Идно време/Koha e ardhshme

unë _____ _____ _____ ne do të jemi

ti _____ ___ ___ ju ___ ___ _____

ai/ajo ___ ___ _____ ata___ ___ ____

Folja "shkoj" / глаголот: „оди"

Сегашно време/Koha e tashme

unë _____ ne_____

ti shkon ju _____

ai/ajo _____ ata _____

Идно време/Koha e ardhshme

unë _____ _____ _____ ne ___ ____ _____

ti _____ ____ ___ ju ___ ____ _____

ai/ajo _____ ___ ____ ata___ ___ _____

Folja: "lexoj" / глаголот: „чита"

Сегашно време/Koha e tashme

unë _____ ne_____

ti _____ ju _____

ai/ajo lexon ata _____

Идно време/ Koha e ardhshme

unë _____ _____ ____ ne _____ ___ ___

ti _____ _____ __ ju _____ ___ ____

ai/ajo _____ ___ ___ ata___ ___ _____

Решение:

Глагол: *сум*

Сегашно време

është

je

jeni

janë

Идно време

do të jem

do të jesh

do të jeni

do të jenë *do të jetë*

глаголот: *оди*

Сегашно време		***Идно време***	
shkoj	*shkojmë*	*do të shkoj*	*do të shkojmë*
_____	*shkoni*	*do të shkosh*	*do të shkoni*
shkon	*shkojnë*	*do të shkojë*	*do të shkojnë*

глаголот: *чита*

Сегашно време		***Идно време***	
lexoj	*lexojmë*	*do të lexoj*	*do të lexojmë*
lexon	*lexoni*	*do të lexosh*	*do të lexoni*
_____	*lexojnë*	*do të lexojë*	*do të lexojnë*

2. **Прочитај го правилото, а потоа направи одречни реченици така што понудените зборови ќе ги напишеш на местото што одговара!**
   Lexo rregullin, e pastaj formo fjali mohuese në mënyrë që fjalët e ofruara do t'i shënosh në vendin përkatës!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Одречните форми на идно време се градат така што се менува првиот збор, додека другиот дел од глаголот останува непроменет.

Првиот дел се менува на следниот начин:

unë **nuk dua të /** јас **не сакам** ne **nuk duam të** /ние **не сакаме**
ti **nuk do të /** ти **не сакаш** ju **nuk doni të** / вие **не сакате**
ai, ajo **nuk do të** /тој, таа **не сака** ata/ato **nuk duan të** / тие **не сакаат**

kollitet kollitemi kolliten
ngasësh ngisni nget
fle flini flenë

kollitje/ кашлање

Ai nuk do të _____.

Ne nuk do të _____.

Ata nuk do të _____.

ngasje / возење

Ti nuk do të _____.

Ju nuk do të _____.

Ajo nuk do të _____.

fjetje / спиење

Unë nuk do të _____.

Ai nuk do të _____.

Ata nuk do të _____.

3. Прочитај и одговори дали дадените искази се точни или погрешни!
Lexo dhe përgjigju nëse pohimet e dhëna janë të sakta apo gabim!

Lulja: Pushimi vjetor fillon pas dhjetë ditësh. A do të udhëtosh?
Луле: Распустот почнува за десет дена. Дали ќе патуваш?

Arbri: Unë do të shkoj në det, kurse më vonë ndoshta në Londër. Po ti?
Арбер: Јас ќе одам на море, а потоа можеби и во Лондон. А ти?

Lulja: Unë do të shkoj në mal, kurse pastaj në Itali.
Луле: Јас ќе одам на планина, а потоа во Италија.

Arbri: Me çfarë do të udhëtosh?
Арбер: Како ќе патуваш?

Lulja: Në mal do të shkoj me veturë, kurse në Itali me aeroplan. Po ti?
Луле: На планина ќе одам со автомобил, а во Италија со авион. А ти?

Arbri: Në det do të udhëtoj me autobus, kurse në Londër me aeroplan.
Арбер: На море ќе патувам со автобус, а во Лондон со авион.

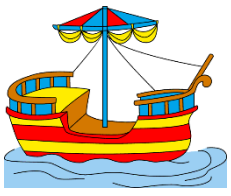
1. Arbri do të udhëtojë për në Itali. ◎ e saktë ◎ e pasaktë
2. Lulja do të shkojë në mal. ◎ e saktë ◎ e pasaktë
3. Arbri në det do të udhëtojë me veturë. ◎ e saktë ◎ e pasaktë
4. Lulja në Itali do të udhëtojë me autobus. ◎ e saktë ◎ e pasaktë

4. Напиши кој каде ќе патува!
Shkruaj kush për ku do të udhëtojë!

1. Shkëlqimi udhëton për në_____ .(Франција)
2. Edlira udhëton për në_____. (Њујорк)
3. Pëllumbi udhëton për në _____. (Тирана)
4. Burbuqja udhëton për në _____. (Скопје)
5. Mimoza udhëton për në_____. (Атина)
6. Tomori udhëton për në_____. (Лондон)

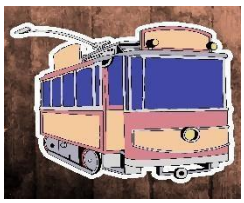
5. Напиши ги имињата на превозните средства под секоја нивна слика!
Shëno emrat e mjeteve të transportit nën fotografinë e tyre!

veturë aeroplan autobus tren anije biçikletë tramvaj taksi

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____

6. Прочитај го правилото, а потоа напиши кој како патува!
Lexo rregullin e pastaj shëno kush si udhëton!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Ако сакаме да кажеме кое превозно средство го користиме за патување, пред називот на превозното средство се додава **me (co).**

1. Shpati udhëton në shkollë me **autobus / autobusë**.
2. Nita shkon në restorant me **tramvaj / tramvaje.**
3. Zana shkon në kinema me **taksi / taksitë.**
4. Fatbardha shkon në bibliotekë me **biçikletë / biçikleta.**
5. Teuta shkon në Itali me **anija / anije.**
6. Ermira udhëton për në Shqipëri me **aeroplan / aeroplanë.**

РЕЧНИК / FJALOR

сум / jam
чита/ lexon
оди/ shkon
Италија / Italia /во Италија /në Itali
кашлање/ kollitje
море / на море/ det / në det
планина / на планина / mal / në mal
почнува/fillon
потоа/pastaj
патува/udhëton
распуст/pushim shkollor
спиеш / fle
возиш/ nget
тогаш/atëherë

Превозни средства/Mjetet e transportit
автомобил – со автомобил/ veturë – me veturë
автобус – со автобус/ autobus – me autobus
авион – со авион/aeroplan – me aeroplan
велосипед – со велосипед / biçikletë –
me biçikletë
брод – со брод/anije – me anije
такси – со такси / taksi – me taksi
трамвај – со трамвај / tramvaj – me tramvaj

ЛЕКЦИЈА 17 / MËSIMI 17

1. Досега ги учевме броевите до 31. Како гласат броевите од 31 до 40? Потсети се на она што го знаеш така што ќе ги дополниш полињата со понудените зборови!
Deri tani i mësuam numrat deri në 31. Si shqiptohen numrat prej 31 deri në 40? Kujto atë që e di duke i plotësuar fushat me fjalët e dhëna!

katër shtatë një gjashtë tre pesë dy tetë

31 tridhjetë _____	32 tridhjetë _____	33 tridhjetë_____	34 tridhjetë _____
35 tridhjetë _____	36 tridhjetë _____	37 tridhjetë _____	38 tridhjetë _____

39 tridhjetë
_____

2. Сега ќе ги научиме и броевите до 100. Обележи ги правилно напишаните броеви!
Tani do t'i mësojmë edhe numrat deri në 100. Shëno numrat e shkruar me saktësi!

A. 40	◎ katër	◎ katërmbëdhjetë	◎ dyzet
B. 50	◎ pesëmbëdhjetë	◎ pesëdhjetë	◎ pesë
C. 60	◎ gjashtë	◎ gjashtëdhjetë	◎ gjashtëmbëdhjetë
D. 70	◎ shtatëdhjetë	◎ shtatë	◎ shtatëmbëdhjetë
E. 80	◎ tetë	◎ tetëmbëdhjetë	◎ tetëdhjetë
F. 90	◎ nëntëdhjetë	◎ dymbëdhjetë	◎ nëntë
G. 100	◎ dhjetë	◎ një	◎ njëqind

3. Распореди ги дадените зборови на местото што одговара!
Rendit fjalët e dhëna në vendin përkatës!

gjashtëdhjetë njëqind tridhjetë shtatëdhjetë njëzet
nëntëdhjetë pesëdhjetë tetëdhjetë dyzet

A. 93: _____ три/tre

B. 38: _____ осум/tetë

C. 100: _____

D. 41: _____ еден/një

E. 62: _____ два/dy

F. 84: _____ четири/katër

G. 26: _____ шест/gjashtë

H. 77: _____ седум/shtatë

I. 59: _____ девет/nëntë

4. Заокружи ги броевите што ги читаш!
Rretho numrat që i lexon!

njëzet e pesë, dyzet e katër, pesë, nëntëdhjetë e gjashtë, gjashtëdhjetë e dy, tridhjetë e tetë, gjashtëdhjetë e shtatë, shtatëmbëdhjetë, shtatëdhjetë e pesë, pesëdhjetë e shtatë, tridhjetë, tetëdhjetë e pesë

1	10	20	30	40	50	60	70	80	90
5	13	24	33	44	54	62	73	85	91
8	17	25	35	46	57	64	75	87	94
9	18	26	38	49	59	67	78	88	96

5. Како се пишуваат со зборови следниве броеви? Избери го зборот што одговара!
Si shkruhen me fjalë numrat vijues? Zgjidh fjalën përkatëse!

A. 91: _____ një ◎ nëndhtje e ◎ nëntëdhjetë e ◎ nëntëmbet e

B. 43: _____ tre ◎ dyzet e ◎ duzit e ◎ dyzat e

C. 65: _____ pesë ◎ gjashdhjet e ◎ gjashtëdhjetë e ◎ gjashtdhet e

D. 79: _____ nëntë ◎ shtatdhjet e ◎ shtatadhjeta e ◎ shtatëdhjetë e

E. 86: _____ gjashtë ◎ tetadhjet e ◎ tetembdhjet e ◎ tetëdhjetë e

F. 53: _____ tre ◎ pesëdhjetë e ◎ pesdhet e ◎ pesmebdhet e

6. Најпрво прочитај го правилото, а потоа реши ги математичките задачи! Избери ја операцијата и точниот резултат!

Së pari lexoje rregullin, e pastaj zgjidh detyrat matematikore! Zgjidh veprimin dhe rezultatin e saktë!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да помножиме два броја, помеѓу нив се користи зборот **herë /по** (×).
Пример:
2 × 5 = 10 ose dy **herë** pesë bëjnë dhjetë
2 × 5 = 10 или два **по** пет е десет

Кога делиме два броја, помеѓу нив се користи **pjesëtim me** / **поделено со** (:).
Пример:
15 : 3 = 5 или петнаесет **поделено со** три е пет
15 : 3 = 5 ose pesëmbëdhjetë **pjesëtim me** tre bëjnë pesë

tridhjetë pesëdhjetë e gjashtë shtatë tetëmbëdhjetë
gjashtë nëntë katër

3 × 6 tre **herë** / **pjesëtuar me** gjashtë bëjnë _____

24 / 4 4 njëzet e katër **herë** / **pjesëtim me** katër bëjnë _____

10 × 3 dhjetë **herë** / **pjesëtim me** tre bëjnë _____

36 / 9 tridhjetë e gjashtë **herë** / **pjesëtim me** nëntë bëjnë _____

8 × 7 tetë **herë**/ **pjesëtim me** shtatë bëjnë _____

63 / 9 gjashtëdhjetë e tre **herë** / **pjesëtim me** nëntë bëjnë _____

72 / 8 shtatëdhjetë e dy **herë** / **pjesëtim me** tetë bëjnë _____

РЕЧНИК/FJALOR
40 – четириесет/dyzet
50 – педесет/pesëdhjetë
60 – шеесет/gjashtëdhjetë
70 – седумдесет/shtatëdhjetë
80 – осумдесет/tetëdhjetë
90 – деведесет/nëntëdhjetë
100 – сто/njëqind Поделено со (:) pjesëtim me (:) по (×)/herë (×)

ЛЕКЦИЈА 18 / MËSIMI 18

1. **Колку чинат алиштата за облека? Прочитај, а потоа напиши ги зборовите на местото што одговара, а цената напиши ја со бројки!**
   Sa kushtojnë teshat për veshje? Lexo, e pastaj shkruaj fjalët në vendin përkatës, ndërkaq me numra shëno çmimin!

bluzë duks fund
këmishë fanellë xhaketë

Sa kushton këmisha?
120 denarë.

Sa kushton fanella?
94 denarë.

Sa kushton fundi?
80 denarë.

Sa kushton bluza?
66 denarë.

Sa kushton xhaketa?
57 denarë.

Sa kushton duksi?
99 denarë.

– Sa kushton _____ ?
– _____denarë.

– Sa kushton _____ ?
– _____denarë.

– Sa kushton _____ ?
– _____denarë.

– Sa kushton _____ ?
– _____denarë.

– Sa kushton _____ ?
– _____denarë.

– Sa kushton _____ ?
– _____denarë.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога се изговара цената на нешто, продавачот ќе ни ја каже цената, изговарајќи го бројот, а потоа зборот денар.

Примери:
21 денар
31 денар
41 денар

2. Прочитај го правилото и прочитај ги зборовите!
Lexo rregullin dhe lexo fjalët!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Во претходната вежба во зборот **xhaketë** се сретнавме со фонемата (гласот) **xh/џ**.
Како и фонемите **ll**, **nj** и **xh** е составена од две букви.
Буквата **xh/џ:** xhep / џеб, xhep / џем, xhip / џип, xhami / џамија, xhenxhefil /ѓумбир

xhep xhem xhaz xham
xhami xhenxhefil xhevahir

3. Прочитај го текстот, а потоа заокружи кој што купува!
Lexo tekstin, pastaj rretho kush çfarë blen!

Kaltrina: Sot do të blej këmishë, fustan dhe xhaketë.

Burimi: Unë do të blej fanellë, bluzë dhe këmishë.

Majlinda: Unë do të blej fanellë, bluzë dhe fund.

4. Прочитај го правилото, а потоа напиши колку чинат алиштата така што дадените зборови што означуваат имиња на облеката ќе ги напишеш на местото што одговара, а цените ќе ги напишеш со бројки!

Lexo rregullin, pastaj shëno sa kushtojnë teshat, në atë mënyë që, fjalët e dhëna që tregojnë veshjet, do t'i shënosh në vendin përkatës, kurse çmimet do t'i shkruash me numra!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да ја дознаеме цената на нешто, тогаш прашуваме: **Sa kushton...? / Колку чини**...? Меѓутоа, кога сакаме да прашаме за цена на именките што се во множина, тогаш глаголот ќе биде во трето лице множина, па прашањето ќе гласи **Sa kushtojnë...? / Колку чинат...?**

pantallonat	xhinset	çorapët	këpucët	atletet
19 denarë	26 denarë	3 denarë	43 denarë	56 denarë

1. Sa kushtojnë _____ ? – Ato kushtojnë _____ denarë.

2. Sa kushtojnë _____ ? – Ato kushtojnë _____ denarë.

3. Sa kushtojnë _____ ? – Ato kushtojnë _____ denarë.

4. Sa kushtojnë _____ ? – Ato kushtojnë _____ denarë.

5. Sa kushtojnë _____ ? – Ato kushtojnë _____ denarë.

ВНИМАНИЕ!/KUJDES!

Зборовите **панталони** и **фармерки** имаат секогаш форма на именки во множина, дури и кога се работи за едно парче, така што тие се придружени со глаголи во множина.

5. Прочитај, а потоа дополни ги реченициите!
Lexo, pastaj plotëso fjalitë!

1. Маицата е бела.
2. Блузата е жолта.
3. Дуксот е зелен.
4. Јакната е кафеава.
5. Кошулата е црна.
6. Џемперот е црвен.
7. Сукњата е сина.

i (e) zezë i (e) bardhë i (e) verdhë i (e) kuqe i (e)kaltër i (e)gjelbër i (e) kaftë

1. Bluza është e _____ .
2. Duksi është i _____ .
3. Fanella është e _____ .
4. Xhaketa është e _____ .
5. Këmisha është e _____ .
6. Xhaketa është e _____ .
7. Fundi është i _____ .

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Придавката се согласува со именката по лице, род, падеж, број и форма.

Примери:

Машки род	**Женски род**	**Множина**
Gjinia mashkullore	**Gjinia femërore**	**Shumësi**
црн/i zi	црна/e zezë	црни/të zi (të zeza) ,
бел/i bardhë	бела/e bardhë	бели/të bardhë (të bardha)
жолт/ i verdhë	жолта/e verdhë	жолти/të verdhë (të verdha)
црвен/i kuq	црвена /e kuqe	црвени/të kuq (të kuqe)
син/i kaltër	сина /e kaltër	сини/të kaltër (të kaltra)
зелен/i gjelbër	зелена/e gjelbër	зелени/të gjelbër (të gjelbra)

6. Избери ја правилната форма на придавките!
Zgjidh format e drejta të mbiemrit!

1. Xhinset janë i **bardhë** / **e bardhë** / **të bardha**.
2. Fundi është **e kuqe / i kuq/ të kuq.**
3. Fanella është **i verdhë** / **e verdhë** /**të verdha.**
4. Xhemperi është **i bardhë** / **e bardhë** / **të bardhë**.
5. Atletet janë **i kaltër/ e kaltër** / **të kaltra.**
6. Xhaketa është **i gjelbër** / **e gjelbër** / **të gjelbra**.
7. Bluza është **i bardhë** / **e bardhë**/ **të bardha**.
8. Këmisha është **i kaftë** /**e kaftë** / **të kafta**.

РЕЧНИК / FJALOR

Облека/Veshja
блуза/bluzë
чорапи/çorape
дукс/duks
џемпер/xhemper
фармерки/xhinse
јакна/xhaketë
кошула/këmishë
панталони/pantallona
сукња/fund

Облека/Veshmbathje
чевли/këpucë
патики/atlete

Боја/Ngjyra
бела/бел/ (e bardhë/i bardhë)
кафеав/кафеава (i kaftë/ e kaftë)
црн/црна/ (i zi/ e zezë)
црвен/црвена/ (i kuq/e kuqe)
син/сина/ (i kaltër/e kaltër)
зелен/зелена/ (i gjelbër/ e gjelbër)
жолт/жолта/ (i verdhë/e verdhë)

џамија/xhami
џем/xhem
џеб/xhep
џез/xhaz,
џип/xhip

ЛЕКЦИЈА 19 / MËSIMI 19

1. **Прочитај и потоа избери го точниот одговор!**
   Lexo dhe pastaj zgjidh përgjigjen e saktë!

Unë jam Valmira. Jetoj në Gostivar. Jam 14 vjeçe.
E kam një vëlla. Ai quhet Bashkim dhe i ka 12 vjet.
Mua më pëlqen të lexoj dhe të vizatoj. Në kohën e lirë dëgjoj muzikë.
Ushtroj volejboll, ndërsa nganjëherë më pëlqen të luaj tenis.

Unë jam Lirimi. Jetoj në Strugë dhe kam 15 vjet.
E kam një motër. Ajo quhet Kaltrina dhe i ka 18 vjet.
Mua më pëlqen programimi dhe lojërat në kompjuter.
Ushtroj futboll, por shpesh luaj basketboll.

Valmira ka	◎ vëlla	◎ motër
Lirimi jeton në	◎ Gostivar	◎ Strugë
Lirimi ka	◎ katërmbëdhjetë vjet	◎ pesëmbëdhjete vjet
Valmira ushtron	◎ tenis	◎ volejboll
Lirimi ushtron	◎ futboll	◎ basketboll

2. **Кои се називите на спортовите? Прочитај, а потоа впиши ги понудените реченици под сликите што одговараат!**
   Si quhen sportet? Lexo, pastaj shkruaj fjalët e ofruara nën fotografitë përkatëse!

basketboll	futboll	tenis	volejboll	hendboll	karate	shah

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

5. _____ 6. _____ 7. _____

3. Кој е твојот омилен спорт? Прочитај го текстот, а потоа називите на омилените спортови поврзи ги со називите што одговараат!

Cili është sporti yt i parapëlqyer? Lexo tekstin e pastaj lidh emrat e sporteve të parapëlqyera me emrin përkatës!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Кога сакаме да прашаме некого кој му е омилен спорт, го користиме следново прашање:

Cili është sporti yt i parapëlqyer? / Кој е твојот омилен спорт?

Tungjatjeta! Si quhesh?
Tungjatjeta! Unë jam Arjeta.
Arta, a të pëlqen sporti?
Po, më pëlqen.
Cili është sporti yt i parapëlqyer?
Sporti im i parapëlqyer është tenisi.

Tungjatjeta!
Tungjatjeta!
Si quhesh?
Ariton.
A të pëlqen sporti?
Po, mua më pëlqen futbolli.
A është futbolli sporti i yt i parapëlqyer?
Më pëlqen edhe basketbolli, megjithatë futbolli është sporti im i parapëlqyer.

Tungjatjeta! Si quhesh?
Tungjatjeta! Unë jam Hana.
A ushtron ndonjë sport?
Jo, por nganjëherë luaj tenis.
Cili është sporti i yt i parapëlqyer?
Sporti im i parapëlqyer është basketbolli.

Tungjatjeta!
Tungjatjeta!
Si quhesh?
Unë jam Artani.
Artan, a të pëlqen futbolli?
Mua nuk më pëlqen futbolli.
Cili sport të pëlqen?
Ushtroj volejboll. Sporti im i parapëlqyer është volejbolli.
Falemnderit! Mirupafshim!
Mirupafshim!

Arjeta • • basketboll

Aritoni • • volejboll

Hana • • tenis

Artani • • futboll

4. Кое е твоето хоби? Прочитај ја и избери ја реченицата што одговара!
Cili është hobi yt? Lexo dhe zgjidh fjalinë përkatëse!

ВНИМАНИЕ! KUJDES!
Кога сакаме да прашаме некого што му е хоби, ќе му го поставиме следново прашање: **Cili është hobi yt? / Кое е твоето хоби?**

Tungjatjeta, Ermira! Cili është hobi yt?
Më pëlqen të shkruaj poezi. Hobi im është shkrimi.

Tungjatjeta, Besian! Cili është hobi yt?
Hobi imë është t'u bie instrumenteve.

Tungjatjeta, Rreze! A ke ndonjë hobi?
Më pëlqen të vizatoj. Hobi im është vizatimi.

Tungjatjeta, Shpëtim! A ke ndonjë hobi?
Më pëlqejnë kompjuterët dhe programimi. Hobi imë është programimi.

Ermira: Mua më pëlqen të shkruaj poezi. Hobi im është **vizatimi / shkrimi**.

Besiani: Mua më pëlqen t'i bie kitarës. Hobi im është **shkrimi / t'u bie instrumenteve**.

Rrezja: Më pëlqen të vizatoj. Hobi im është **vizatimi / shkrimi**.

Shpëtimi: Më pëlqejnë kompjuterët dhe programimi. Hobi im është **t'u bie instrumenteve / programimi**.

ВНИМАНИЕ! KUJDES!

Како од глаголите да образуваме глаголски именки?
Образувањето глаголски именки што се појавија во оваа вежба е изведено на едноставен начин. Од глаголската основа е тргната наставката **uar** и е заменета со наставката **im**.

Примери:/Shembuj:
цртал – цртање/vizatu**ar** – vizat**im**
читал –читање/lexu**ar** – lex**im**
пишувал – пишување / shkru**ar** – shkr**im**
програмирал – програмирање / programu**ar** – program**im**

5. Редон сака техника. Што има тој? Напиши ги називите на апаратите!
Redoni e pëlqen teknikën. Çfarë ka ai? Shkruaj emrat e aparateve!

laptop	kompjuter	telefon	tablet	celular

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. Што е прикажано на сликите? Избери го точниот одговор!
Çfarë është paraqitur në fotografi? Zgjidh përgjigjen e saktë!

1. ◎ telefon ◎ tablet ◎ laptop

2. ◎ telefon ◎ kompjuter ◎ celular

3. ◎ laptop ◎ telefon ◎ tablet

4. ◎ kompjuter ◎ telefon ◎ tablet

РЕЧНИК / FJALOR

Спортови / Sporte
фудбал / futboll
скијање / skijim
одбојка / volejboll
ракомет / hendboll
шах / shah

Уреди / Aparate
компјутер / kompjuter, лаптоп / laptop, мобилен телефон / celular, таблет / tablet, телефон / telefon, црта– цртање / vizaton – vizatim, пишува – пишување / shkruan – shkrim, програмира – програмирање / programon – programim, често/ shpesh, хоби – hobi
Кое е твоето хоби? / – Cili është hobi yt?
играм / luaj, игри / lojëra, на компјутер / në kompjuter, омилен – омилена/ i parapëlqyer – e parapëlqyer, понекогаш / nganjëherë, програмирам / programoj, се вика / quhet, слободно време / kohë e lirë, спорт / sport, тренирам / stërvitem (ushtroj)

ЛЕКЦИЈА 20 / MËSIMI 20

1. **Досега ги научивме сите букви на албанскиот јазик, а сега ќе се запознаеме со азбуката. Обиди се да ја изговориш!**
   Deri tani i kemi mësuar të gjitha shkronjat në gjuhën shqipe, kurse tani do të njihemi me alfabetin. Përpiqu ta shqiptosh!

   A B C Ç D Dh E Ë F G Gj H I J K L Ll M N Nj O P Q R Rr S Sh T Th U V X Xh Y Z Zh

   a b c ç d dh e ë f g gj h i j k l ll m n nj o p q r rr s sh t th u v x xh y z zh

2. **Прочитај ги буквите обележани во азбуката!**
   Lexo shkronjat e nënvizuara të alfabetit.

   A B C Ç D Dh E Ë F G Gj H I J K L Ll M N Nj O P Q R Rr S Sh T Th U V X Xh Y Z Zh

   a b c ç d dh e ë f g gj h i j k l ll m n nj o p q r rr s sh t th u v x xh y z zh

3. **Понекогаш е потребно документите да ги пополниме со свои податоци. Види како Илидон ги дава своите податоци! Внеси ги во документот така што дадените зборови ќе ги впишеш во празното поле!**
   Ndonjëherë duhet t'i plotësojmë dokumentet me të dhënat tona. Shiko se si Bardhyli i jep të dhënat e tij. Vendos në dokument, në atë mënyrë që fjalët e dhëna do t'i shkruash në fushat e zbrazëta!

Qytet	E-mail	Emri	Mbiemri	Numri i telefonit	Adresa

- Më falni, si quheni?
- Bardhyl.
- E mbiemri?
- Gega.
- Cila është adresa juaj?

- Rruga e Kaçanikut, nr. 11.
- E qyteti?
- Shkup
- Cili është numri juaj i telefonit?
- 5557844
- A keni e-mail?
- bardhyl12345@gmail.com
- Falemnderit!

	Bardhyl
	Gega
	Rruga e Kaçanikut nr.11
	Shkup
	5557844
	bardhyl12345@gmail.com

4. Прочитај го текстот, а потоа во полињата на десната колона на документот означи ги точните податоци!

Lexo tekstin, pastaj në fushat e shtyllës së djathtë të dokumentit, shëno të dhënat e sakta!

Unë jam Besnik Shkreta. Adresa ime është rr. "Kërste Asenov", nr. 7 Shkup. Numri im i telefonit është: 5556298, ndërsa e-maili: besnik22@gmail.com.

Emri	◎ Blerim	◎ Shkreta
Mbiemri	◎ Besnik	◎ Krasniqi
Adresa	◎ Rruga "Skënderbeu"	◎ Rruga "Kërste Asenov"
Qyteti	◎ Kumanovë	◎ Shkup
Numri i telefonit	◎ 5556298	◎ 222652
E-mail	◎besnik22@gmail.com	◎ blerim324@gmail.com

Република Северна Македонија

Агенција за примена на јазикот на РСМ

Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia e Zbatimit të Gjuhës e RMV-së